

ki
tako
sedih
mla-
nose-

med
kar
škega
pre-
Jože
asom
nesto
Fran-
asom
niški
rstili:
2,22,3;
2,23,8;
2,26,2;
min.
pnica
tasto-
injka
2,22,9
farijo
min.
e na-
la je
MAN
upnim
prav
DIV-
s ča-

mla-
a gre
nemu
Julij
ispelo
ngom
ice za
je.
J. J.

U
no
ine
gre
se
ju-
ni-
ev.
20
še
ča
rej
ez
er-
vik
čar
in
ele,
no-
Ci-
lla-
rer,
liti,
ado
ki
na-
em-
za-
pri-
ka
opil
ter
An-
sta
v
ma
fed
no-
de-

ŽELEZAR

23. seja upravnega odbora

Naročila so, le delati bomo morali še bolje

Na 23. seji upravnega odbora, ki je bila v petek, dne 9. februarja 1968 so obravnavali poročilo tehničnega direktorja o izvrševanju proizvodnega programa v januarju, potrdili so predlog operativnega plana za februar ter reševali tekoče probleme in prošnje.

Obenem s poročilom, kako smo izpolnili proizvodni program v januarju, je tehnični direktor seznanil člane upravnega odbora s stanjem naročil, ki sedaj kažejo zadovoljivo sliko. Za sedaj ni bojazni, da bi nam primanjkovalo dela, morali pa bomo delati boljše, bolj se bomo morali držati dobavnih rokov in zadovoljiti v vsakem primeru tudi kvaliteten zahtev naših kupcev. Prav zaradi tega so na seji upravnega odbora naročili upravi podjetja, da mora hitro urediti in predvsem utrditi organizacijo dela, normative in regulative v proizvodnji. Ugotoviti mora racionalnost za-

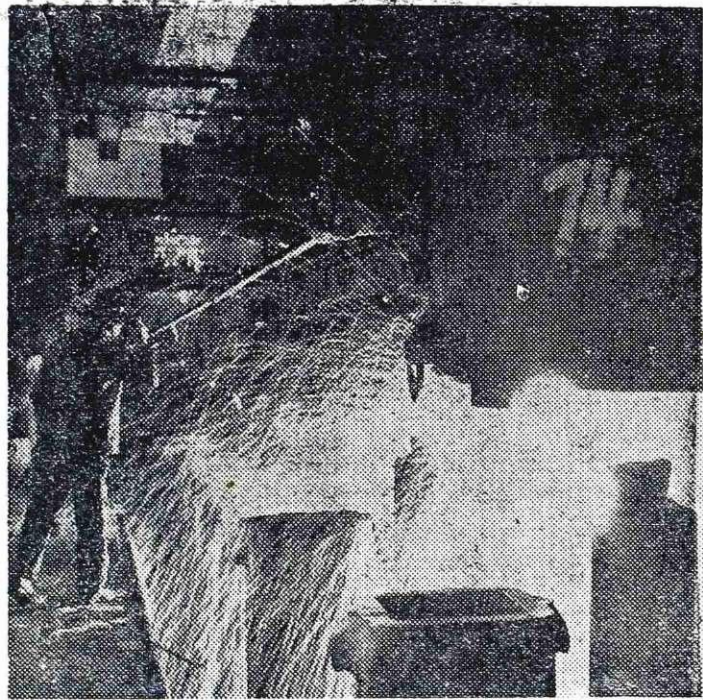
poslitve obstoječih kapacitet in delovne sile, tako v proizvodnji kot na režijskih delovnih mestih. Po teh vprašanjih mora uprava podjetja že na prvi prihodnji seji predložiti upravnemu odboru prioritete naloge, ki jih moramo sedaj rešiti, da se ne bi ponovilo drugo polletje lanskega leta.

V zvezi s temi vprašanji, predvsem glede na izvrševanje prioritetenih nalog, ki izhajajo iz teh vprašanj, so priporočili direktorju Železarne, da čimprej skliče skupni sestanek obratovodij in predsednikov delavskih svetov delovnih enot ter na

tem sestanku ta vprašanja obravnava. Priporočili so tudi, da na ta sestanek povabi tudi predsednike zborov delovnih enot in predsednike sindikalnih odborov.

V nadaljevanju seje so reševali nekaj tekočih problemov in analizirali zapisnike sej samoupravnih organov delovnih enot. Direktorju Železarne so naročili, da na skupnem sestanku obratovodij in predsednikov delavskih svetov delovnih enot tolmači vprašanja, ki so jih analize pokazale kot najbolj aktualna, glede na razprave v delovnih enotah.

Ob koncu seje so rešili še nekaj prošenj društev in posameznikov, največ je bilo prošenj za izredno plačane dopuste športnikom, ki se bavijo z zimskimi športi, kar je glede na čas tudi razumljivo.

V martinarni so v zadnjih dveh letih dosegli lepe uspehe

SKUPNA SEJA OBEH ZBOROV SOB JESENICE

Šolstvo v ospredju

V četrtek, 8. februarja je bila 9. skupna seja obeh zborov skupščine občine Jesenice, na kateri so navzoči najdalj časa razpravljali o stanju osnovnega šolstva v občini. Ker so bile pomembne tudi druge točke dnevnega reda, je seja trajala več kot pet ur.

Upravni organ skupščine in svet za šolstvo, prosveto, kulturo in telesno kulturo sta pripravila obširno poročilo o stanju osnovnega šolstva v občini Jesenice, v katerem so podatki in ugotovitve ob zaključku šolskega leta 1966/67 in to o mreži osnovnih

šol v občini, o zasedenosti učnih prostorov, obsežni podatki o socialni strukturi učencev, sestavi družin, zaposlenosti staršev, o učnih uspehih, pouku, o drugih dejavnostih osnovnih šol, o stikih s starši ter končno o (nadaljevanje na 13. strani)

Leto X

Številka 7

Jesenice, 16. februarja 1968

ŽELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

— Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Železarja«, Železar- na Jesenice. Telefon int. 758 in 394 — Tisk ČP »Gorenjski tisk«.

100-letnica Železarne trka na vrata

Ceprav pred vodstvom Železarne, samoupravnimi organi in delovnim kolektivom stojijo zelo težke in odgovorne naloge v zvezi z organizacijo, poslovanjem in drugim, se v nobenem primeru ne bomo mogli izogniti pripravam za 100-letnico naše Železarne, ki se nesluteno hitro bliža. Dobrih deset mesecev nas še loči od jubilejnega leta. Res je, da tudi finančna situacija v kolektivu ni rožnata, vendar pa bi se že sedaj morali lotiti vsaj nekaterih nalog, ki se nanašajo na 100-letnico Železarne in ki jih zahteva že sama poslovnost. Mišlim predvsem nalog, katerih izvedba zahteva dalj-

ši čas. Med te sodi prav gotovo spominska poštna znamka, za katero je treba osnutek in predlog dostaviti PTT Slovenije že v marcu letos, nadalje imam v mislih spremembo glave v poslovnih spisih, eventualno uvedbo že sprejetega novega zaščitnega znaka Železarne, spominsko-reklamni katalog, jubilejni koledar idr. Vse to so naloge, ki zahtevajo daljšo pripravo in daljši čas za izvedbo. Razen tega pa so to najbolj pomembni zunanji znaki, ki bodo označevali 100-letnico Železarne in ki morajo biti že s 1. 1. 1969 uvedeni v poslovanje Železarne.

Martinarna v letih 1966 - 1967

Že v letu 1966 smo vpeljali v obratu precej izboljšav. Z uporabo kisika za zgorevanje se je povečala proizvodnost peči za 11 %. Ker je za učinkovitost kisika potrebno, da poleg dobrega dela peči sledi tudi ostala priprava, to je priprava vložka in kokila, to povečanje proizvodnosti ni bilo tako, kakor jo nekateri dosegajo v najbolj ugodnih pogojih. Praktično je možno povečati proizvodnost do 40 % v primerjavi z obratovanjem brez kisika, seveda, če vsa priprava sledi hitremu tempu peči. Običajno se pa izboljšave, ki so sicer utemeljene, zaradi finančnih razlogov ne uvajajo hkrati, ampak postopoma, kakor dovoljujejo možnosti. Zato je učinek večine izboljšav le delen, odvisno od tega, kolikor smo se približali zahtevnim pogojem.

V letu 1967 smo morali obratovati tako, kakor je od nas zahtevalo tržišče. Dosegli smo le 93 % ob začetku leta predvidene proizvodnje. Peči, ki so obratovale, so bile uspešnejše, ne po skupni količini, temveč po proizvodnosti.

Posamezne faze dela v martinarnih pečeh so se skrajšale. V primerjavi s prejšnjim letom so naslednje:

	leto 1966	leto 1967
ur	ur	ur
zakladanje	1,59	1,48
taljenje	2,23	2,23
rafinacija	2,13	2,07
čas od šarže		
do šarže	7,44	7,00

Za 9,5 % krajši skupni šaržni čas je v še vedno okrnjenih pogojih zadosti dober uspeh. Proizvodnost jekla v tonah na obratovno uro se je povečalo za 14 %.

V lanskem letu beležimo lep napredek tudi pri popravilih dna peči.

Čas od preboda predhodne šarže do pričetka zakladanja naslednje smo skrajšali na 21 minut, večja popravila dna pa na 8 ur mesečno za posamezno peč. Popravilo dna na peči danes lahko predvidimo in zato že prej pripravimo vse za hitro izvajanje. Delo je manj naporno, jame izpihujemo z zrakom in s kisikom, magnezit pa vozimo v peč s strojem. Podjetje »Magnokrom« nam dobavlja kvaliteten sintermagnezit s pravilno zrnovitostjo.

Razen ene peči smo do sedaj vse ostale predelali na mazutni kurjavi primerno konstrukcijo. Na treh pečeh smo povečali razdaljo od kope do oboka, ki mora biti za 25 do 35 cm večja kot pri plinski kurjavi. Vzdržnost obokov pri takih pečeh je od 450 — 580 šarž.

Pri obratovanju treh peči smo dosegli nekatere dobre uspehe, ki kažejo, kaj je potrebno čimprej urediti. Najkrajši zakladalni čas je bil 1,23 ur. Hitro zakladanje je bilo možno zato, ker je bil vložek vedno pravočasno pripravljen, na razpolago dovolj vlagalnih strojev ter zakladanje brez oviranja sosednje peči. Jasno je, da pogojev zakladanja še nimamo urejenih, znani pa so vzroki: čas od šarže do naslednje šarže je bil 6,08 ur. Če bi zmanjšali čas za eno uro, bi proizvodnost povečali za nadaljnjih 15 %.

Menjava livnih voz podaljšuje trajanje šarže. Nemogoče je predvideti delo petih peči tako, da bi vse delo lahko opravili na enem izvoznem tiru.

Poleg navedenih pomanjkljivosti, ki so vse odvisne bolj od finančnih vlaganj kot pa od lastnega dela, je še dovolj drugih nerešenih vprašanj. Doslednost pri izvajanju delovnih nalog, izpolnjevanje tehnoloških predpisov, skrbno vzdrževanje strojev in naprav, večanje proizvodnosti, štednja z materialom ter proizvodnja s čim manj izmečka, morajo biti stalne naloge slehernega jeklarja. Vse to in pa izboljšave ter hitro uvajanje v svetu znanih postopkov lahko izboljša težaven položaj železarn.

S. Č.

3. seja konference ZK Železarne

Člani konference ZK Železarne in sekretarji oddelkov ZK so na 3. skupni seji 8. 2. 1968 razpravljali o stanju z naročili in o proizvodni problematiki. Uvodna pojasnila sta podala vodja prodajne službe in tehnični direktor.

V razpravi so člani konference in sekretarji postavljali številna vprašanja s področja prodaje in proizvodnje. Iz uvodnih pojasnil izhaja, da v Železarni ni razloga za zmanjšano proizvodnjo in je ta v posameznih obratih upravičena le toliko kolikor obstojajo dimenzijsko neugodna naročila. Na osnovi takih pojasnil so se člani konference in sekretarji zavzeli za potrebne ukrepe, ki bodo omogočili čim prej normalizirati proizvodnjo in s tem dvigniti osebni dohodek na nivo, ki je bil v Železarni pred težavami z naročili. Na osnovi uvodnih tolmačenj in razpra-

ve sta bila sprejeta naslednja sklepa:

1. Sekretarji oddelkov ZK bodo skupno s člani konference ZK pripravili sestanke oddelkov, na katerih bodo razpravljali o ukrepih, ki so potrebni v posameznih delovnih enotah in službah, da bodo delovne enote lahko izvrševalce svoje proizvodne obveznosti.

2. Sekretariat konference ZK bo organiziral razgovore v najprimernejših oblikah na nivoju podjetja z namenom, da se čimprej sprejme program konkretnih ukrepov za normalizacijo proizvodnje.

Tomaž ERTL

Prva številka nove revije »Moderna organizacija«

Te dni je izšla prva številka nove slovenske revije »Moderna organizacija«, ki jo izdaja Višja šola za organizacijo dela v Kranju. Prva zelo estetsko urejena številka vsebuje naslednje sestavke oziroma študije: »Temeljne dileme nadaljnjega razvoja samoupravljanja«, ki so jo v obliki razgovora obdelali dr. Franc Bučar, prof. pravne fakultete v Ljubljani, dr. Radomir Lukič, prof. enake fakultete v Beogradu, profesor Matija Kamušič, direktor Višje šole za organizacijo dela v Kranju, sociolog Veljko Rus in dr. Josip Župan, znanstveni sodelavec Ekonomskega instituta v Zagrebu.

Drugi sestavek vsebuje razpravo pod naslovom »Kontrola v organizacijah«, ki jo je napisal Arnold Tannenbaum, programski direktor Inštituta za socialne raziskave Ann Arbor, Michigan. Inž. Dragutin Zelenovič, predavatelj na strojni fakulteti v Novem Sadu, je obdelal temo »Določanje mejnih področij uporabe transportnih naprav.« Inž. Peter Mikeln, vodja oddelka za študij dela v tovarni TITAN v Kamniku, je priobčil sestavek »Racionalno določanje izdelavnih časov z matematičnimi metodami«. V nadaljevanju objavljajo dva prevoda Arturja E. Stukeya (Thompson Ramo, Wooldridge Nnc.) in dr. H. Maula, doktorja znanosti in predsednika združenja REFA, ZRN »Razvoj študija dela v naslednjih dvajsetih letih.«

Ob zaključku pa revija obravnava več krajših strokovnih vprašanj in napoveduje vsebino prihodnje številke. Vsi sestavki imajo tudi kratek povzetek v angleščini.

Revija bo izhajala desetkrat letno in njena naročnina znaša 98 N din.

Modernizacija plavžev v Zenici

Visoka poraba koksa je v zadnjem letu prisilila upravo Železarne, da posveti večjo pozornost modernizaciji plavžev.

Na znižanje porabe koksa bodo vplivali z rekonstrukcijo kavperjev in uvedbo dodajanja mazuta.

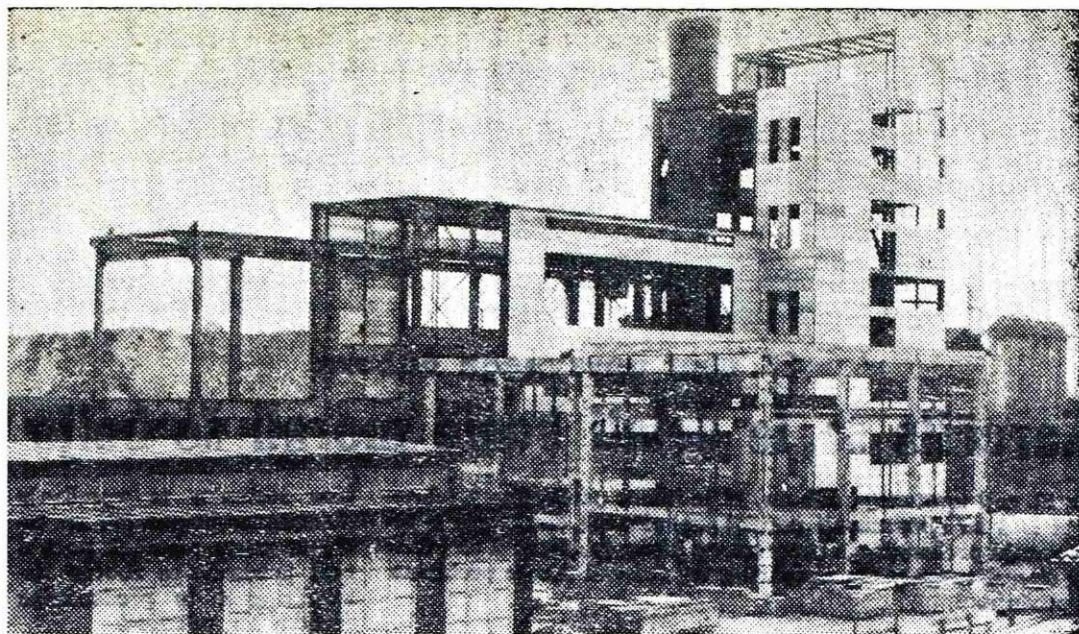
Kavperje so povišali za 3 m, zamenjali opeko sistema BRASSERT z opeko sistema GERIN. Rekonstruirali so devet kavperjev in jih popolnoma na novo kompletno izžidali. Vsak kavper ima gredelno opeko v teži 715 ton in ogrevalna površina takšnega satovja znaša v enem kavperju 20.114 m².

Ta sistem opeke bo omogočil, da bodo dosegli v venčni cevi plavža temperature vpihanega zraka prek 1100° C.

Istovrstno končujejo dela na montaži avtomatičnega dodajanja mazuta. Avtomatika je dobavljena za vse tri plavže ameriške tvrdke HONEYWELL.

Kadar bo avtomatično dodajanje mazuta v pogonu, bodo lahko delali na plavžih s temperaturo prek 1100° C.

Rezultati takšne rekonstrukcije bodo kmalu vidni, saj bo znašalo povišanje temperature vpihanega zraka od sedanjega za okoli 330–350° C. S.

Nekaj tednov star motiv iz gradnje II. faze aglomeracije

Bitka za reformo je bitka za samoupravljanje

6. in 7. februarja je bil v Ljubljani VII. občni zbor republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, ki je obravnaval delo slovenskih sindikatov v minulem obdobju in hkrati začrtal temeljne naloge v prihodnjem štiriletnem obdobju. Na občnem zboru najvišjega organa slovenskih sindikatov sta bila v novo vodstvo tudi neposredno izvoljena član našega delovnega kolektiva DANTE JASNIČ in upravnik Radia Jesenice ZDRAVKO ANDERLE. Za novega predsednika RS ZSS pa je bil izvoljen TONE KROPUSEK.

Med številnimi diskutanti na občnem zboru sta bila tudi predsednik izvršnega odbora Sindikata Železarne SREČKO MLINARIČ in predsednik občinskega sindikalnega sveta ŠTEFAN RODI. Razprave obeh govornikov v celoti objavljamo.

SREČKO MLINARIČ PRED INTEGRACIJO SLOVENSkih ŽELEZARN

Slovenska podjetja črne metalurgije so bila doslej povezana le prek združenja jugoslovanskih železarn. V zadnjih letih je bila ta povezava le še formalna. Prizadevanja nekaterih predstavnikov širše družbene skupnosti za smotrno gospodarjenje in delitev dela med slovenskimi železarnami niso rodila uspehov.

Zanimivo je, da celo živahna investicijska dejavnost v vseh treh železarnah ni bila prilagojena družbenim interesom in interesom prizadevitih kolektivov, kar velja tudi za ostala podjetja črne metalurgije v jugoslaviji.

Sele poostreni pogoji, ki jih je prinesla gospodarska reforma, so privedli do prvih resnejših razmišljanj o potrebi po organiziranem sodelovanju.

Spodbudo za konkretne razgovore je dala težka situacija v letu 1967, ki je bila pogojena z nemogočimi zunanjetrgovinskimi instrumenti, ki so omogočali »divji« uvoz metalurških proizvodov, vsebovanih v naših proizvodnih programih. Razen tega pa stagnacija investicijske dejavnosti, ki je zmanjšala povpraševanje po proizvodih, večjega dela osvojenih v naših proizvodnih programih.

Pri predvidevanju posledic reformnih ukrepov in pri pomoči v premagovanju nastalih težav so zlasti slovenske

železarne pogrešale organizirano akcijo rpubliških zlasti pa zveznih dejavnikov: gospodarskih zbornic, poslovnih združenj, sekretariatov in izvršnih svetov.

Ves ta težaven položaj v zadnjih letih in negotovost v zadnjem letu je imela neslutene posledice na članih našega kolektiva, lahko rečemo, da nismo več samo osamljeni primeri, da železarska družina živi na robu eksistenčnega minimuma. Številne družine se rešujejo iz meseca v mesec le še s sindikalnimi podporami. V primerjavi z letom 1966 je bilo v letu 1967 približno trikrat večje število socialnih podpor pri približno enaki višini ene podpore. Ob koncu leta 1967 ko smo zaradi pomanjkanja naročil uvedli skrčen delovni čas pa se je število podpor v zadnjih štirih mesecih podvojilo v odnosu na ostalih osem mesecev.

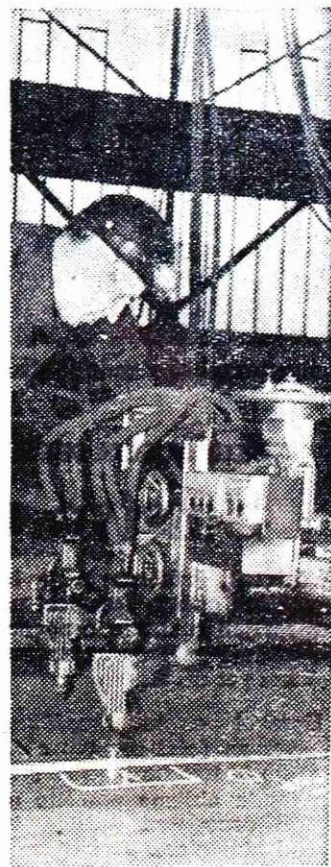
Zaradi takega stanja je v stagnaciji tudi družbeni standard, saj praktično podjetje ne ustvarja nobenih skladov. Tudi sanacija težkih delovnih pogojev je zaradi pomanjkanja sredstev zavrtla. Vsa zavzetost in angažiranje skupih materialnih sredstev za odstranjevanje proizvodnih težav je poleg navedenih posledic povzročila tudi to, da skoraj ni nikakršnih pogojev za obvezno dejavnost v socialni in zdravstveni sferi. Mislim, da ni potrebno posebej nakazovati političnih po-

sledic v vseh fazah procesa samoupravljanja.

Neodločnost se je prekinila v novembru 1967, ko so se sestali predstavniki vseh treh slovenskih železarn ob navzočnosti člana izvršnega sveta SRS. Pretresli so možnosti združitve materialnih in intelektualnih potencialov s ciljem ponovnega poslovnega vzpona slovenske metalurgije. Delo so nadaljevale tri komisije oziroma grupe.

— Tehnična grupa je delala na enotnem programu razvoja podjetij in raziskav v smislu tehnične delitve dela in modernizacije proizvodnih kapacitet. Nakazana so bila potrebna finančna sredstva za doseganje optimalne rentabilnosti, produktivnosti in ekonomičnosti.

— Ekonomska grupa pa bo na osnovi predvidenih tehničnih (nadaljevanje na 4. strani)

Avtogensko rezanje debele pločevine

Za višjo delovno kulturo

NASA ČRNA TABLA prehaja v obdobje, ko se začneja neizogibna bitka za kvaliteto in točnost dobave naših proizvodov kupcem. V prvi program naših bodočih prizadevanj prihaja naloga usposabljanja naših proizvajalcev in delavcev raznih strokovnih služb za višjo delovno kulturo. Z drugimi besedami to pomeni v prvi vrsti zahtevo za pravičen pristop k delu in pravilno pripravo in organizacijo dela. Vsako delo je potrebno najprej miselno in potem tehnično in organizacijsko dobro pripraviti. V tem je uspeh in kvaliteta. Ob ugotovitvi, da je v našem proizvodnem procesu nekaj standardnih napak že nekaj let stalno prisotnih, človek podvomi v resnično delovno kulturo, ki velja za vsa področja družbenega dela.

Tudi v zadnjem IV. tromesečju preteklega leta se stanje v zvezi z reklamacijami ni bistveno spremenilo. Za nekaj odstotkov smo sicer zmanjšali število reklamacij, kar pa v poostrenih tržnih pogojih in v položaju, v kakršnem smo se znašli v tem obdobju v našem delovnem kolektivu, ne pomeni nobenega premika. Naj spregovorijo številke.

V IV. tromesečju lanskega leta imamo še vedno registriranih 154 zunanjih reklamacij (III. trom. 183), od tega 110 opravičenih (III. trom. 112), 26 neopravičenih (III. trom. 33) in 18 opozorilnih (III. trom. 38). Opravičene reklamacije še vedno predstavljajo 0,57 % prodane vrednosti ali 730.000

njih reklamacij. Zabeleženih je bilo 68 primerov (III. trom. 124), od tega 7 ali 10,3 % zamešnjav (III. trom. 15 ali 12,1 %) in 61 kvalitetnih urgenc ali 89,7 % (III. trom. 109 ali 87,9 %).

Ob vseh teh konkretnih ugotovitvah pa v nobenem primeru ne moremo mimo dejstva, da so izpolni še vedno prenizki. Imenovana je bila celo posebna strokovna komisija, ki naj ugotovi subjektivne vzroke prenizkih izpolnov ter izdela ustrezne ukrepe in mere za pospešeno reševanje tega vprašanja. Mimogrede rečeno, da bi se takih analiz morale že prej lotevati delovne enote same v interesu ekonomičnejšega poslovanja oz. proizvodnje.

liko razhaja z našo dosedanja prakso, po kateri prihajamo v konicah, to je ob koncu meseca ali tromesečja v časovno stisko, ki nam ne dovoli zadostne kvalitetne kontrole pri odpošiljanju naročil.

Že dalj časa se pojavlja problem neustreznosti kvalitete, ob čemer največkrat poudarjamo objektivne razloge. Res je, da je nekaj tudi objektivnih razlogov, vendar pa če se ene in iste kvalitetne napake ponavljajo že dalj časa, moramo nekaj ukreniti, da bo le teh vedno manj.

Vedno večje kvalitetne zahteve kupcev zahtevajo bolj precizno in dosledno proizvodno dokumentacijo. Točna evidenca nad kvaliteto šarž je neizogibna. Tako se nam npr. dogaja, da kupec reklamira vso količino dobavljenega materiala, ker je pri poskusnih kosih naletel na kvaliteto, ki ne ustreza njegovemu naročilu in ker ni bila dobavljena količina sortirana po kvaliteti šarž, čeprav je bilo neustrezne kvalitete le nekaj kosov, na katere je slučajno naletel, zavrne oz. reklamira vso količino. Nedvomno se večkrat za takimi reklamaci-

jami skrivajo tudi plačilni in drugi problemi kupca. V nobenem primeru pa ne vedno.

Čeprav v manjšem obsegu pa vendar so še vedno prisotne kvalitetne zamešnjave, predvsem v obratih, kjer je tehnologija obdelave tako pestra, da zahteva skrajno tehnološko in delovno disciplino slehernega proizvajalca. Mnogo problemov, ki se javljajo v zvezi s kvaliteto, bi morala obratovodstva sama reševati. Potrebna pa je tudi večja vest proizvajalcev, da na kvalitetno napako, ki jo naredijo, sami opozorijo, ne pa da jo prikrijejo in s tem kvalitetno ogrožajo celotno količino, ki je odposlana kupcu in tako povzročajo nezaupanje do naše solidnosti poslovanja ter zaradi manjše količine, ki kvalitetno ne ustreza, povzročajo reklamacije, stornacije in drugo.

Še vedno so šibka točka adjustaže, kvaliteta kadrovske zasedbe, opremljenost zaposlenih, kot tudi sami prostori. Vsi proizvodni obrati pa se premalo zavedajo, da vse strokovne službe lahko uspešno delajo le tedaj, če imajo na voljo natančno in točno proizvodno dokumentacijo.

Z vsemi temi problemi je tesno povezano vprašanje kvalitetne kontrole in trajne

ga ter kontinuiranega usposabljanja kadrov za to službo. Razmišljati pa bi bilo nujno za pametno in preudarno povečanje števila kvalitetnih kontrolorjev, kar bi v do glednem času dalo tudi ustrezne rezultate. Glede na te probleme se tudi predvideva reorganizacija kvalitetne kontrole, o čemer je tudi sklepal DS Železarne, ko je razpravljal o problemih kvalitetne kontrole. Ob tem pa moramo imeti pred očmi, da se kvaliteta lahko izboljša le z delovanjem ljudi (npr. ni vseeno, da se zaradi pomanjkanja kvalitetnih kontrolorjev pregleda samo vsak dvajseti kos, namesto vsak peti).

Tržišče vsak dan bolj zahteva intenzivno reševanje navedenih pa tudi drugih problemov. Tudi reklamacije bo treba mnogo bolj tekoče reševati, ne pa se izgovarjati na razne vzroke.

Pri reševanju vseh navedenih in drugih proizvodnih problemov in nalog bomo morali imeti stalno pred očmi **TRAJNO PRIZADEVANJE ZA VIŠJO DELOVNO KULTURO** vseh zaposlenih v delovnem kolektivu.

(Zahvaljujemo se inž. Janku ZALETLU, vodju kvalitetne kontrole in njegovim sodelavcem za podatke in sodelovanje).

Naša črna tabla

N din (III. trom. 1.060.000), kar je sicer znatno nižje od III. tromesečja, vendar še vedno toliko, da nam zmanjšuje poslovni ugled in zaupanje kupcev.

Precej manjše pa je bilo v IV. tromesečju število notra.

V naši poslovni politiki je na prvo mesto stopilo vprašanje plasmaja naših proizvodov, ki pa je organsko povezano s kvaliteto in z disciplino do dobavnih rokov oz. zahtev kupcev. Ta po se neko-

Po številu notranjih reklamacij za obdobje četrtega tromesečja sodijo na **NASO ČRNO TABLO**:

VALJARNA BELA	12 reklamacij (12 kvalit. urgenc)
ELEKTRODNI ODDELEK	12 reklamacij (12 kvalit. urgenc)
JAVORNIK I	9 reklamacij (7 kvalit. urgenc, 2 zamešnjavi)
JAVORNIK 1300	8 reklamacij (8 kvalit. urgenc)

Po številu zunanjih reklamacij za to obdobje uvrščamo na **ČRNO TABLO**:

HLADNA VALJARNA — ZICARNA	38 opravičenih reklamacij (34 po krivdi obrata, 3 po krivdi martinarne, ena po krivdi valjarne žice)
JAVORNIK 2409	27 opravičenih reklamacij (22 po krivdi obrata, 4 po krivdi martinarne, ena po krivdi električne peči)
JEKLOVLEK	18 opravičenih reklamacij (14 po krivdi obrata, 3 po krivdi električne peči, ena po krivdi martinarne)
JAVORNIK 1300	17 opravičenih reklamacij (17 po krivdi obrata)

(Na **ČRNO TABLO** smo uvrstili delovne enote z nad 7 oziroma z nad 10 opravičenimi reklamacijami)

Po pogostnosti reklamiranih napak uvrščamo za to obdobje na **ČRNO TABLO**:

POVRŠINSKE NAPAKE	26,2 %
NAPAKE PREDELAVE (valovita površina, krive palice idr.)	18,9 %
NEUSTREZNA DIMENZIJA	16,3 %
NEUSTREZNE MEHANSKE LASTNOSTI	14,8 %
LUNKER (dvoplastnost)	13,4 %

Železarski globus

SOVJETSKA ZVEZA — V sovjetskih jeklnah so šele v zadnjih letih pričeli bistveno povečevati proizvodnjo jekla v kisikovih konvertorjih. Iz spodnje tabele je razvidno, kako je rastla proizvodnja tega jekla od leta 1957 naprej v milijonih ton:

leto	milijon ton
1957	0,48
1958	1,20
1959	1,88
1960	2,49
1961	2,49
1962	2,63
1963	2,74
1964	3,22
1965	4,00
1966	6,40
1967	9,40

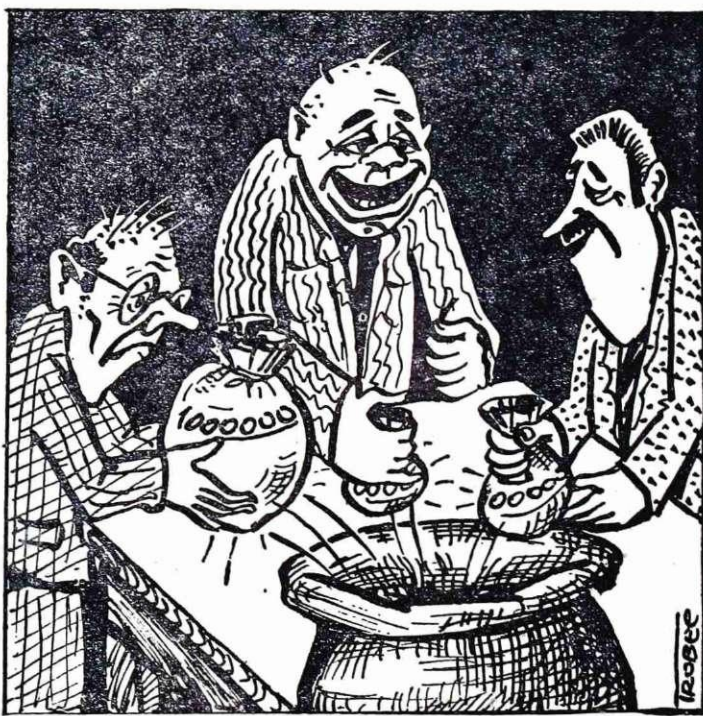
MADŽARSKA — V madžarski železarni Diosgyor bodo zgradili novo elektro jeklaro n z letno proizvodno zmogljivostjo 70.000 ton. 50 tonsko električno peč bo dobavila Sovjetska zveza in bo to največja električna peč v tej državi. Zdaj obratujejo take peči z največjo zmogljivostjo do 25 ton. Skupni investicijski stroški za to jeklaro so predvideni v višini 330 milijonov forintov.

JAPONSKA — Ob koncu preteklega leta je bila v ja-

ponski železarni Sakai, ki pripada največji železarski družbi Yawata Iron and Steel Co., končana prva faza izgradnje novih železarskih obratov. Zgradili so nov plavž s premerom talilnika 11,2 m

in koristno prostornino 2 tisoč 620 m³, ki je največji na svetu. Poleg tega je pričela obratovati tudi nova profilna valjarna, ki je ena največjih na svetu in lahko proizvaja H nosilce dimenzije 900 x 300 milimetrov.

KAKO SI JANEZEK PREDSTAVLJA INTEGRACIJO SLOVENSКИH ŽELEZARN

Kratke vesti iz Železarne

Spet novi premikači

Na delovnem mestu premikača na prometu nihče ne ostane do upokojitve. Če ne gredo posamezniki na delo v druge obrate, na prometu napredujejo v vodje premika, kurjača, strojevodje, prometnike in druge poklice, ki jih potrebuje železniški promet. Zaradi neprestanega premika kadra pa je vsako leto potrebno usposobiti nove delavce za premikače — začetnike. Tako se je lani decembra pričel nov tečaj za ta poklic. V sredo pa je vseh pet tečajnikov polagalo strokovni izpit. Eden je bil odličen, eden prav dober, trije pa so izpit položili z dobrim uspehom. Kandidati so bili dodeljeni še na praktično priučitev dela. Ko se bodo čutili dovolj sposobne, bodo podpisali ustrezne pismene izjave, šele potem bodo razporejeni na delovna mesta.

V novi valjarni žice bodo podaljšali tir

V novi valjarni žice na Belškem polju je bil položen normalni tir v koristni dolžini treh vagonov. Ker pa je glede na tehnološki postopek praznenja žičnice potrebno, da žico vso sproti nakladajo na vagone, je dogovorjeno, da se bo v hali normalni tir podaljšal še za 30 metrov. Nato bo možno tja postavljati hkrati 5 do 6 vagonov, kar bo ugodno vplivalo, da pri odvozu ne bo zastojev.

V januarju 45 poškodovanih delavcev

Podatki, ki jih je zbrala služba za varstvo pri delu, kažejo, da je bilo v januarju poškodovanih 45 naših delavcev. Poškodb na poti v preteklem mesecu ni bilo. Tako je bilo v januarju v talilnicah poškodovanih 10 naših delavcev, v valjarnah 13, v predelovalnih obratih 5, v strojno-energetskih obratih 16 in v GEŽ eden. Zaradi poškodb pri delu smo v januarju izgubili 925 delovnih dni.

Podatki o uvozu za leto 1967

Lanskoletni uvoz fco. meja je znašal 10.497.035 ameriških dolarjev. V tej vsoti je zajet individualni uvoz, oprema, drobni uvozni material, surovine za železarne in skupni uvoz BSŽ ter jedovca za druge železarne, kar znaša 3.048.258 ameriških dolarjev.

Uvoz opreme je bil v letu 1967 znatno nižji kot v prejšnjem letu in znaša 280.8/1 ameriških dolarjev. Mišljena je oprema za aglomeracijo, valjarno Bela, valjarno žice itd.

Sestanek obratovodij in predsednikov DS DE

Direktor Železarne inž. Matevž Hafner je za danes, 16. februarja sklical sestanek obratovodij in predsednikov DS DE. Vabljeni so bili tudi predsedniki zborov delovnih enot in predsedniki sindikalnih odborov. Dnevni red je obsegal dve točki: proizvodno za leto 1968 ter splošno problematiko Železarne.

Sestanek komunistov gospodarsko-računskega sektorja

V februarju je imel oddelek Zveze komunistov gospodarsko-računskega sektorja sestanek, na katerem so največ govorili o rangiranju delovnih mest in delitvi osebnega dohodka, nato pa so še izvolili novega člana za tovarniško konferenco ZK. Največ so se zadržali pri rangiranju delovnih mest v gospodarsko-računskem sektorju in bili mnogi, da je treba z rang listo delovnih mest seznaniti vse člane kolektiva.

Za prvo četrletje okrog 40.000 ton naročil

Podatki, ki jih zbirajo na prodajnem oddelku glede naročil, kažejo, da imamo na voljo za prvo četrletje okrog 40.000 ton naročil. Do vključno 13. februarja pa smo odpravili 8.894 ton naših izdelkov.

Predavanja v zgornjih prostorih Kazine

Društvo strojnih in metalurških inženirjev in tehnikov je za četrtek, 15. februarja v zgornjih prostorih Kazine organiziralo predavanje. O organizaciji Železarne je govoril direktor Železarne inž. Matevž Hafner. Takšno predavanje je bilo organizirano tudi 6. februarja, o bodočem razvoju Železarne pa je govoril tehnični direktor Bogomil Homovec. Predavanja so bila lepo obiskana.

Odlitek za Litostroj

V jeklo livarni so za potrebe mornarice odlili odlitek — glavina stakle, ki ga je naročil Litostroj iz Ljubljane. Sam odlitek tehta 25 ton, z nalivkom pa celo 40 ton. Odlitek je bil termično obdelan in ga je prevzel predstavnik Lloyd Registra.

Vsi poizkusi so pokazali, da so mehanske lastnosti odlitka v redu, nakar so ga prepeljali v Litostroj, kjer ga bodo obdelali. Prevoz so opravili s 30-tonskim kamionom — prikolicco.

Skoraj tisoč delavcev v Železarni je iz drugih republik

V naši Železarni je zaposlenih 6.618 ljudi, od tega je 970 delavcev iz drugih republik. Po posameznih republikah oz. narodnostih pa je stanje naslednje: 12 delavcev je Črnogorcev, 43 Makedoncev, 183 Srbov, 196 Hrvatov in 536 ostalih delavcev iz Bosne in Hercegovine, ki narodnostno niso opredeljeni. Poleg teh je v rednem delovnem razmerju v našem podjetju še sto delavcev iz drugih republik, ki delajo v Železarni začasno, oziroma so posojeni od drugih podjetij za nedoločen čas.

Seja DS livarne

V prvih dneh februarja je imel delavski svet livarne redno sejo, na kateri so pregledali sklepe prejšnje seje. Na tej seji so bili člani delavskega sveta livarne seznanjeni s poročilom obratovodstva o problematiki livarne, razpravljali pa so tudi o delu komisij pri delavskem svetu in govorili tudi o nadaljnji bodočnosti obrata.

Lani manj kot 10 % poškodb v odnosu na stalež

V prejšnjih letih smo imeli v Železarni vsako leto nad 10 % poškodb v odnosu na stalež zaposlenih delavcev in uslužbencev. Lani se je število poškodb znižalo tako, da smo v odnosu na stalež dosegli le 9,8 % poškodb.

Zanimiva je tudi primerjava z letom 1966, saj smo takrat beležili 12,9 %, lani pa le 9,8 % poškodb v odnosu na stalež. Kljub temu, da smo lani dosegli nižji odstotek poškodb, pa je še vedno tako visok, da moramo nenehno razmišljati in si prizadevati, da bi v prihodnje število poškodb še znižali. Tako bi se približali ostalim železarnam, ki imajo še nižji odstotek poškodb v odnosu na stalež kot je bil lani pri nas.

Na osnovi člena 78 pravilnika o delovnih razmerjih železarne Jesenice dajemo

O B I A V O

za prosta delovna mesta v tehničnih službah:

1. 6021 U-5 vodja priprave dela vzdrževanja	1 oseba
2. 6022 U-5 vodja referata za naročila	1 oseba
3. 6023 U-4 referent za naročila	1 oseba
4. 6024 U-4 predkalkulant	2 osebi
5. 6027 U-4 referent za remonte	1 oseba
6. 6028 U-3 referent za preventivo in analizo zastojev	1 oseba
7. 6029 U-3 referent za rezervne dele in cenike	1 oseba
8. 6030 U-4 referent za antikorozijsko	1 oseba
9. 6035 U-5 vodja vzdrževanja ind. peči	1 oseba
10. 6036 U-4 referent za vzdrževanje ind. peči	1 oseba
11. 6016 U-5 tehnični inšpektor elektro	1 oseba
12. 6041 U-5 vodja oddelka invest. vzdrževanja	1 oseba
13. 6042 U-4 referent za elektro opremo	1 oseba
14. 6043 U-4 referent za strojno opremo	1 oseba
15. 6044 U-4 referent za gradnjo	1 oseba
16. 6045 U-3 nadzornik za pleskarska dela	1 oseba

Pogoji:

Pod točko: 1, 2, 9, 11 in 12 se zahteva visokošolska izobrazba in 5 let prakse v stroki, ki jo zahteva delovno mesto ali srednja strokovna izobrazba in 10 let prakse v stroki.

Pod točko: 3, 4, 5, 8, 10, 13, 14 in 15 se zahteva visokošolska izobrazba ustrezne stroke in 1 leto prakse v stroki ali srednja strokovna izobrazba in 6 let prakse v ožji stroki.

Pod točko: 6, 7 in 16 se zahteva srednja strokovna izobrazba ali delovodska šola in 5 let prakse, ali poklicna šola ustrezne stroke s strokovnim preizkusom ali VK in 10 let prakse na VK delovnih mestih.

Prijave z osebnimi podatki in podatki o strokovnosti je poslati na kadroviski sektor do 25.2.1968.

Kadroviski sektor

Zbor delovne enote v valjarni 1300 Problematično nagrajevanje

V preteklem tednu je bil na Javorniku zbor delovne enote valjarne 1300. Poleg članov kolektiva so se zbora udeležili tudi tov. Odlasek, tov. Grošelj in Srečko Mlinarič, predsednik izvršnega odbora sindikata Železarne.

Nekaj uvodnih misli je najprej povedal obratovodja Lojze Štrumbel in obrazložil namen zbora.

Razprava je trajala več ur in je bila zelo ostra. Menim, da niti ni potrebno, da bi podrobneje obravnavali posamezne razprave, kajti celotna razprava na zboru je bila usmerjena v to, da bodo potrebni ukrepi za izboljšanje nagrajevanja v tej delovni enoti Železarne.

Posamezni govorniki so zelo preudarno in tudi zaskrb-ljujoče obravnavali položaj nagrajevanja, ki je v valjarni 1300 na Javorniku že vrsto let zelo problematičen. V razpravi so omenili tudi to, da je kolektiv ob sedanjem rangiranju delovnih mest nepravilno ocenjen in da so bili člani kolektiva, ki delajo v valjarni 1300 prikrajšani že takrat, ko je bila izdelana analitična ocena delovnih mest v Železarni. Številni govorniki so opozarjali na nizke osebne dohodke, zlasti pa so prizadeti tisti člani kolektiva, ki imajo doma več član-ske družine. Posamezni člani kolektiva, ki so sodelovali v razpravi so opozorili na položaj v lanskem letu, ko so po njihovi oceni dobro delali, vendar so bili osebni dohodki v izplačilnih kvartalah manjši kot so jih pričakovali. Eden izmed govornikov je opozoril tudi na to, da ni razumljivo kako je mogoče, da kolektiv ob dobrih uspehih v proizvodnji in z manjšim številom zaposlenih zasluži manj kot bi moral.

Ob koncu zbora so ugotovili, da je treba pripombe oziroma popravke na predlagano kategorizacijo delovnih mest reševati po uradni poti in da bi bil vsak drugačen način reševanja nepravilen. Prav tako bo treba napraviti nov popis delovnih mest v obratu. Po vsej verjetnosti bodo že v bližnji prihodnosti in tudi pozneje morali o nagrajevanju še spregovoriti. V zvezi s tem pa tudi o drugih problemih, ki so vezani neposredno na izpolnjevanje proizvodnih nalog v obratu.

-or

Dopisujte v Železarja!

Problematika organizacije Železarne

Na 22. redni seji je upravni odbor Železarne obravnaval referat direktorja inž. Hafnerja O PROBLEMATIKI ORGANIZACIJE V ŽELEZARNI. Referat so v načelu sprejeli in sklenili, da se organizira po tem vprašanju razprava po strokovni liniji, v kateri naj bi sodelovala tudi Društvo inženirjev in tehnikov ter Društvo knjigovodij in razprava v samoupravnih organih, v kateri naj bi sodelovale tudi družbeno-politične organizacije Železarne. V nadaljevanju posredujemo povzetek iz referata inž. Hafnerja.

Svoj referat je direktor Hafner naslonil na določilo statuta ŽJ, ki govori o pripravi na prehod ugotovljanja in delitve osebnega dohodka po delovnih enotah s 1. 1. 1969, razen tega pa na sprejete sklepe samoupravnih organov v zvezi z analizi in predlogi za integracijo slovenskih železarn ter na sklepe decembrskega zbora komunistov Železarne.

Vse tri gornje naloge so medsebojno povezane, razen tega pa moramo pri obravnavi tematiki upoštevati tudi velike spremembe v našem domačem gospodarstvu, kot na svetovnem tržišču, kamor se vedno bolj vključuje tudi naše gospodarstvo. Vse to zahteva dinamično prilagajanje prodajne organizacije, priprave dela in same proizvodnje drugačnim tržnim pogojem. Sprejete mere v ŽIS in dogovarjanje med posameznimi železarnami o nadaljnji specializaciji in delitvi dela nam daje upanje o kolikor toliko normalni zasedenosti naših kapacitet. Največje in najbolj odgovorne naloge pri odstranjevanju naših slabosti pa ležijo na nas samih in ne smemo čakati na reševanje od zunaj.

Osnovna slabost ni v sami shemi naše organizacije, čeprav tudi ta v mnogih pogledih več ne ustreza sedanjim razmeram. Bistvo je v nezainteresiranosti delovnih enot za dobro gospodarjenje, kar je odvisno od načina oblikovanja osebnega dohodka. Dalj časa že govorimo o materialni stimulaciji v zvezi s proizvodnimi stroški, vendar do tega še nismo prišli, ker se preveč bojimo objektivnih

vzrokov, kamor štejemo vse, za kar ne moremo ali pa nečemo ugotoviti odgovornosti.

V nagrajevanju smo z raznimi spremembami in korekturami vnesli precej nereda. Tudi tehnoloških sprememb nismo dovolj eksaktno upoštevali. Službe so ob takem stanju bolj gasile, namesto da bi se sistematično lotevale reševanja problemov. Pri tem se je pokazalo tudi mnogo birokratizma, predvsem v pogledu medsebojnih odnosov in odnosov z delovnimi enotami.

Zelo neustrezno in neučinkovito je organizirana tudi informacijska služba tako od spodaj navzgor, kot obratno. Posledica tega je izmikanje odgovornosti in neinformiranost ali zelo pozna informiranost o napakah, težka pa je tudi kontrola o izvršenih delovnih nalogah.

Zaradi vseh teh slabosti je bilo vodstvo podjetja prisiljeno, da se preveč ukvarja z drobnimi operativnimi nalogami in problemi, ki naj bi se reševali na nivoju DE ali posameznih grup. Razen tega je bilo na posameznega člana strokovnega kolegija oziroma uprave vezanih preveč organizacijskih enot, kar se predvsem čuti pri tehničnem direktorju.

Glede na spremenjene tržne pogoje je sedanja organizacija komercialnega sektorja preokorna. Njeno bodočo organizacijsko shemo bo potrebno proučiti v povezanosti z integriranim podjetjem.

V nadaljevanju je inž. Hafner govoril o funkciji ekonomske analitske službe in o njenem dosedanjem delu

ki kljub prizadevanjem še ni zadovoljivo, kljub zadovoljivi strokovni zasedbi. Ni nobenega razloga, da se ne prouči bolj ustrezna organizacija s točno opredeljenimi nalogami in odgovornostmi. Zelo jasno je treba določiti tudi kadrovske politike oz. kadrovanje in izobraževanje ter uskladiti delo ŽIC s potrebami podjetja.

Splošni sektor naj bi se preoblikoval v sekretariat podjetja, ki bi lahko prevzel znaten del zunanjih dolžnosti direktorja. Ker bo v bodoče verjetno vsa finančna operativna v združenem podjetju, bi bil vsak razgovor o organizaciji te službe v domačem podjetju preuranjen.

V drugem delu svojega referata je inž. Hafner govoril o pomenu, obliki in organizaciji ekonomske enote, ki jo narekuje nadaljnji razvoj samoupravljanja oziroma decentralizacija gospodarjenja. Decentralizacija s samostojnim obračunom dohodka na nivoju DE ima namen zainteresirati delavca za celosten gospodarski uspeh svoje delovne enote in prek nje celoga podjetja. S tem se tudi samoupravljanje približa delavcu, ki bo ob takem delu čutil svojo osebo in materialno povezanost s poslovnimi uspehi svoje enote. Spremeni pa se tudi funkcija in odgovornost vodje delovne enote, ki bo s spremembo delitve res poslovala na ekonomskih principih. V tehnološkem pogledu mora DE predstavljati zaokroženo celoto, ki bi lahko predstavljala tudi samostojno podjetje. Imeti mora možnost lastnega obračuna stroškov in dohodka ter možnost razvoja samostojnih služb. V okviru proizvodnega programa podjetja je samostojna proizvodna enota s polno odgovornim tehnološko-ekonomsko-organizacijskim vodstvom, ki pa se lahko deli v manjše obračunske enote.

Delitev podjetja na ekonomske enote je v našem primeru težka naloga, ker je proizvodnja povezana po fazah. Proizvodni plani ene enote so povezani in navezani z drugimi, zato bodo morali biti medsebojni odnosi med DE izredno dobro in precizno urejeni — tako organizacijsko kot ekonomsko.

Pred navedbo predloga ekonomskih enot v Železarni je direktor inž. Hafner prikazal na kratko dosednji razvoj ekonomskih enot. Za v bodoče je na podlagi razprav predlagal naslednjo delitev podjetja v ekonomske enote:

1. PROIZVODNA GRUPA:

1. 1. talilnice — plavž, jeklarna, šamotarna, livarna (začasno) s kupno 1.100 zaposlenimi;

1. 2. valjarne — bluming, štekel, valjarna žice, profilna valjarna, tanka pločevina, groba pločevina, jeklovlek, strugarna valjev — s skupno 1.450 zaposlenimi;

1. 3. predelovalni obrati — hladna valjarna, žičarna, žeb-ljarna, elektrodni — s skupno 820 zaposlenimi;

1. 4. transport — s skupno 400 zaposlenimi;

1. 5. energija — elektro, toplotna, plinska in vodna energija — s skupno 240 zaposlenimi.

Vse te ekonomske enote lahko zaračunavajo svojo proizvodnjo in to:

1. 1. talilnice — surovo jeklo v bramah, ingotih in odlitkih;

1. 2. valjarne — toplovaljani proizvodi;

1. 3. predelovalni obrati — hladno valjani trakovi, vleče, na žica, žični proizvodi in elektrode;

1. 4. transport — tone/kilometri;

1. 5. energetika — paro, elektro energijo proizvedeno in nabavljeno, pline proizvedene in nabavljene in voda.

Skupna služba bi bila pripravna dela.

2. VZDRŽEVALNA GRUPA

Vse vzdrževalne enote, tako strojne in elektro delavnice,

strojno, gradbeno in elektro vzdrževanje in RTA bi tvorile eno ekonomsko enoto, ki bi svoje usluge zaračunavala na osnovi pogodbe po predkalkulaciji in ostalo na osnovi cenika ali pa pokalkulacije.

Skupna služba bi bil tehnični biro.

3. KONTROLNA GRUPA —

to so OTK, RO in energetsko gospodarstvo, ki bi svoje usluge zaračunavali na osnovi cenika ali pa točkovnega sistema.

4. SLUŽBE — kot ena ekonomska enota, ki pa usluge zaračunava po posameznih službah različno, npr.:

— prodaja na osnovi % faktur,

— nabava na osnovi % vrednosti nabave,

— plansko ekonomska, knjigovodstvo, kadrovske in sekretariat na osnovi točkovnega sistema,

— UOS v % izvršenih investicij.

5. DIREKCIJA — na osnovi poslovnega uspeha podjetja.

Predlog je le osnova za nadaljnjo razpravo. Ob koncu je inž. Hafner v zvezi s predlogom dal še nekaj pojasnil glede nadaljnji tehnološki razvoj Železarne. Predno se pristopi k sami reorganizaciji vodstva tovarne, je potrebno, da se razčistijo gledanja na iznešene probleme in predloge, je zaključil direktor inž. Hafner.

Čestitka

Na višji šoli za soc. delavce v Ljubljani je pretekli teden diplomirala naša sodelavka Zofka GODLER, zaposlena na sektorju za ekonomiko. K doseženemu uspehu ji iskreno čestitamo in želimo novih uspehov!

POGOVOR O SAMOUPRAVLJANJU ● POGOVOR O SAMOUPRAVLJANJU ● POGOVOR O SAMOUPRAVLJANJU

Značilnosti poslovnika za delo delavskega sveta Železarne

Med značilnosti novega poslovnika za delo delavskega sveta Železarne spada tudi določilo, da delavski svet voli predsednika in namestnika predsednika za eno leto, ne tako kot dosedaj, ko so predsednika in namestnika volili za dve leti. To določilo tudi pravi, da se predsednika po preteku enega leta lahko ponovno izvoli, seveda če mu še traja mandat člana delavskega sveta Železarne.

Poslovnik ureja in točno predpisuje naloge in pravice članom delavskega sveta, predsedniku in namestniku ter sekretarju organov samoupravljanja (nov naziv, ki ga določa poslovnik). Poslovnik ureja tudi naloge in pravice članov delovne skupnosti, ki prisostvujejo sejam delavskega sveta. Točno je določeno, kako se mora vzdrževati red na sejah in so predpisani tudi ukrepi. Predsednik ima pravico prisotnim izreči opomin, če se v razpravi ne pridržujejo predmeta razprave. Predsednik lahko diskutantno vzame besedo, če je njegova

razprava žaljiva ali kako drugače moti nadaljnje delo delavskega sveta. Za tiste, ki povzročajo nered na seji, predsednik lahko predlaga delavskemu svetu, da ga odstrani s seje, če pa tudi to ne pomaga, pa predsednik lahko sejo prekine ali celo zaključi.

Med pravicami in dolžnostmi je vsekakor omembe vredna pravica in točno določen čas, ko člani delovne skupnosti in člani delavskega sveta Železarne lahko postavljajo vprašanja v zvezi s poslovanjem Železarne ali druga podobna vprašanja. Poslovnik določa tudi postopek v teh primerih. Osnovni princip tega postopka je, da mora član, ki je vprašanje zastavil, dobiti odgovor. Razprava po odgovoru ni možna, član, ki je vprašanje postavil, lahko, oziroma mora izjaviti ali je z odgovorom zadovoljen ali ne, lahko pa tudi predlaga, da se postavljeno vprašanje vključi v dnevni red seje.

Poslovnik predpisuje samo osnovne naloge komisijam delavskega sveta Železarne, podrobne naloge komisij pa bodo predpisovali poslovnik za delo posamezne komisije. Poslovnik predpisuje v celoti postopek kandidiranja in volitev članov delavskega sveta, tako da je to zbrano v poslovniku in organom ki vodijo volitve, ne bo treba več

brskati po raznih predpisih, zakonih ali uradnih listih.

Važni so tudi predpisi, ki določajo postopek sprejemanja sklepov, predvsem glasovanje po predlogih sklepov, oblikovanje sklepov, objavljanje sklepov, pisanje zapisnika in hranjenje arhive samoupravnih organov, kot javne listine, ki je vedno lahko na vpogled članom delovne skupnosti Železarne. Poslovnik določa, da člani delovne skupnosti lahko iz gradiva ali zapisnikov dobijo izpise, ki jih pripravi in overi sekretar organov samoupravljanja.

Poslovnik je sestavljen po določenem vrstnem redu od volitev, prek priprave seje, sklicevanja seje, vodenja seje in tako dalje do hranjenja arhive samoupravnih organov. Poslovnik ima tudi kazalo, tako da v njem ne bo težko najti kar nas zanima. Predvsem je važno, da se s poslovnikom seznanijo službe, ki so odgovorne za pripravo gradiva in predloge sklepov, ker bodo v prihodnje za posledice neustrezno sprejetih sklepov popolnoma odgovorne po pravilniku o odgovornosti delavcev na delu v Železarni ali pa po pravilniku o delovnih razmerjih. Odgovornost po teh pravilnikih pa ni prijetna in ima lahko hude posledice.

M. Polak

Bitka za reformo je bitka za samoupravljanje

(nadaljevanje z 2. strani)
nih ukrepov prikazala elemente ekonomskih učinkov.

— Organizacijska grupa pa ima nalogo obdelati kadrovske in organizacijske vidike združenega poslovanja.

Te tri grobe analize naj bodo osnova za vključevanje slovenskega železarstva v razvojni koncept republike, istočasno pa naj služijo kot startna osnova za nadaljnje analize in kočni elaborat. Z nakazano perspektivo v elaboratu pa se bodo kolektivi vseh treh železarn na referendumu odločili za nadaljno pot v združenem podjetju, ali proti njej.

Kako gleda sindikalna organizacija našega podjetja na tako perspektivo?

Osnovne poteze take nadaljnj poti so prav gotovo v skladu z že dolgo osvojenimi spoznanji o pozitivnih učinkih delitve dela.

Uspešna delitev dela je možna samo prek združitve materialnega in umskega potenciala, enotnega planiranja proizvodnje, investicijskega razvoja, raziskovalne dejavnosti na področju kvalitete tržišča, kadrovske dejavnosti, sanacije delovnih pogojev itd.

Kljub načelnemu soglasju s tako začrtano potjo pa pretekle izkušnje našo sindikalno organizacijo silijo k previdnosti. Ko smo se v letu 1959 začeli pogovarjati o rekonstrukciji naše Železarne, katere prvo fazo zaključujemo, smo bili prepričani, da se koncepte o razvoju jugoslovanske črne metalurgije ne bodo tako bistveno spremenile, kot to ugotavljamo danes.

Zato bomo v bodoče kot samoupravljalci bolj kritično gledali na predvidevanja in zagotovila družbenih dejavnikov. Prav tako bomo tudi kritično spremljali strokovno delo tako domačih kot tujih vodilnih strokovnjakov, ki bodo pred našimi samoupravnimi organi utemeljevali konkretne ukrepe. Predvsem bomo skušali ugotoviti njihovo osebno prepričanost in lastno zaupanje v svoje strokovne predloge kot tudi v njihovo stopnjo odgovornosti do kolektivov, ki bodo te koncepte potrjevali in vanje zaupali.

Glede na sedanjo stagnacijo in padec standarda članov našega kolektiva bomo na novi poti podpirali take koncepte, ki bodo omogočali pogoje za višji osebni in družbeni standard kolektiva združenega podjetja. V našem kolektivu pa ne bomo dopustili, da bi še naprej ena desetina članov kolektiva hodila po nevarnem robu ekstenzijskega minimuma in da bi vodilna socialna grupa v našem podjetju kazala odnos »moj standard pa le še ni ogrožen«.

Od sindikalnih forumov pa pričakujemo podporo vseh pozitivnih teženj slovenskih metalurgov v vseh fazah samoupravnega procesa od delovnih enot prek podjetij do zveznih samoupravnih hteles.

STEFAN RODI

PROTESTNE PREKINITVE DELA

• Povod za razpravo o protestnih ustavitvah dela mi ne daje samo to, da je ta pojav na Jesenicah prisoten,

temveč ga načenjam tudi zato ker smatram, da je to eno tistih vprašanj, o katerih je razprava pri nas zelo neljuba, to pa tudi povzroča, da do teh pojavov nimamo oblikovanih stališč in jasne opredelitve.

Republiški svet je na 4. plenarni seji začel organizirano razpravo na osnovi analize, ki jo je izdelala komisija za samoupravljanje pri RS. Izoblikovan je bil odnos do prekinitve dela in sprejeta določena stališča. Vendar smatram, da se sindikat na nivoju delovne organizacije glede na tako načelna stališča težko opredeli, kaj mu je ukreniti v slučaju ko do prekinitve dela pride, odnosno kakšni naj bodo ukrepi sindikata, da do prekinitve dela ne bi prišlo ob dejstvu, da marsikje delovanje sindikata kot družbeno politične organizacije v delovni organizaciji ni dovolj resno upoštevano.

Mislim, da o tem vprašanju ne gre govoriti na pamet, vendar iz prakse vemo, da je v redkih primerih prekinitve dela analizirana od začetka do konca ob upoštevanju vseh vzrokov, ki do prekinitve pripeljejo in vseh posledic, ki so zaradi prekinitve dela nastale.

Netočna so mišljenja, da bi do prekinitve dela prišlo zaradi namenskega rušenja sistemske ureditve. To niso vzroki! Ne morem se tudi strinjati s stališči nekaterih, da pride do prekinitve dela zaradi slabosti samoupravnega sistema. Vendar sem prepričan, da je osnovni vzrok tega pojava, slabost delovanja posameznika ali posameznikov v samoupravnem sistemu, posebno še vodilnega kadra ne samo direktorja, ampak vseh vodilnih kadrov vse do delovodja. Mislim, da

je potrebno prav pri srednjem ali nižjem vodilnem kadru postaviti vprašanje poznavanja samoupravnega sistema. Ti kadri so največkrat osnovni nosilci različnih konfliktov v posameznih delovnih skupinah. Lahko so pa tudi najboljši utrjevalci samoupravljanja in najboljši informatorji svojih delavcev, če problematiko svojega obrata oziroma delovne organizacije poznajo. Delavci se običajno obračajo na svoje prve predpostavljene in če pri teh ne dobijo potrebnega odgovora že začnejo nezadovoljstvo. Malo je namreč primerov, da bi delovodja ali obratovodja vsak trenutek prostega časa koristil za razgovor z delavci o tisti problematiki, ki delavce najbolj zanima. Nemogoče je namreč, da bi se lahko vsi problemi reševali v oblikah klasičnih masovnih sestankov.

Vprašanje je, kakšen učinek se lahko doseže na sestanku, kjer je 200, 500 ali celo 1000 in več ljudi. Zato smatram, da bodo morali po vprašanju vključevanja delavcev v neposredno samoupravljanje narediti več kot dosedaj tudi vodilni ljudje v kolektivu poleg družbeno političnih organizacij. Če ne moremo doseči na takih skupinskih razgovorih soglasja za odstranitev problema pa vsaj to, da se problem rešuje po uveljavljenem rednem postopku in ne s protestno ustavitvijo dela.

Iz jeseniških primerov protestnih ustavitvev dela, ki jih je bilo v zadnjih dveh letih več, najnovejša prekinitvev že v letošnjem letu, je očitno, da gre predvsem za dva vprašanja: prvič, da delavci niso informirani ali so slabo informirani o problematiki obrata ali podjetja in drugič, da delavci nasprotujejo že sprejetim stališčem po upravnih ali samoupravnih organih. Bodisi, da gre za en ali drug problem je nujno razčistiti tudi ali gre pri nas za organizirane ali spontane ustavitve dela. Gotovo je, da organiziranih oblik prekinitvev dela, takih, namreč kot so klasično organizirani štrajki na zahodu, pri nas ni. Vendar ne gre trditi, da so prekinitve dela povsem spontane. Za vsako prekinitvijo stoji nekdo kot pobudnik take akcije.

Ce nam vsaka protestna ustavitev povzroči določeno družbeno škodo, je potem treba iskati povzročitelja te škode. Smatram, da gre tudi za kršitev delovnih dolžnosti vedno, kadar se problem zaradi katerega je prekinitvev nastala ni reševal po rednih postopkih. Seveda je v praksi tako, da nihče ne priznati, da v naši samoupravni družbi lahko in dejansko prihaja do protestnih ustavitvev dela. To, da tega pojava ne priznavamo, pa je vzrok, da nimamo razčiščenega odnosa do tega pojava. Pravilniki o delovnih razmerjih v delovni organizaciji

— saj v nekaterih primerih je tako, točno določajo kakšni prekrški v delovni organizaciji so in jih razvrščajo tudi po kategorijah lažji — težji in predpisujejo disciplinske kazni za posamezno kategorijo prekrškov. Nobena delovna organizacija kljub temu, da je že imela protestno prekinitvev dela ni opredelila ali gre tudi v tem primeru za delovni prekršek, znano pa je, da prekinitvev dela nastopa tudi na pobudo skrajnežev, ki delajo v svojo korist in bi morali biti za tako početje strogo kaznovani.

Večkrat imamo primere, da se sicer priden delavec kaznuje za nered in nehote povzročeno zelo majhno škodo. V primeru protestne prekinitvev dela, kjer nastopa večja ali manjša skupina delavcev upravičeno ali neupravičeno, pa disciplinskih postopkov in kazni ne uveljavljamo. Mislim, da je naša pomanjkljivost, do teh pojavov in odstranjevanje pojavov predvsem v tem, da posameznega primera ne analiziramo in ne ugotovimo osnovnega vzroka in nastale škode. To pa seveda ni dovolj, treba je poiskati krivca za nastalo škodo. Trdim, da niso samo osnovni krivci delavci, ki delo ustavijo ali pobudniki ustavitve dela, ampak, da so največkrat krivci tisti, ki so dolžni problematiko obrata ali delovne organizacije reševati v interesu kolektiva, to so pa največkrat ljudje na odgovornih delovnih mestih. Smatram, da bi pri nas moralo biti disciplinsko kaznivo tudi dajanje takih obljub delavcem za katere se že naprej ve, da ne morejo biti realizirane, takih je pa žal veliko.

Sindikati, kot delavska organizacija, bi po tem vprašanju moral zavzeti jasno stališče ne zaradi tega, da se delavcem onemogoči na najbolj grob način uveljavljati svoje samoupravne pravice, ampak zaradi tega, da se poišče najboljše rešitve za probleme in nesoglasja, ki nastopajo, predvsem pa za take, ki so družbeno škodljivi.

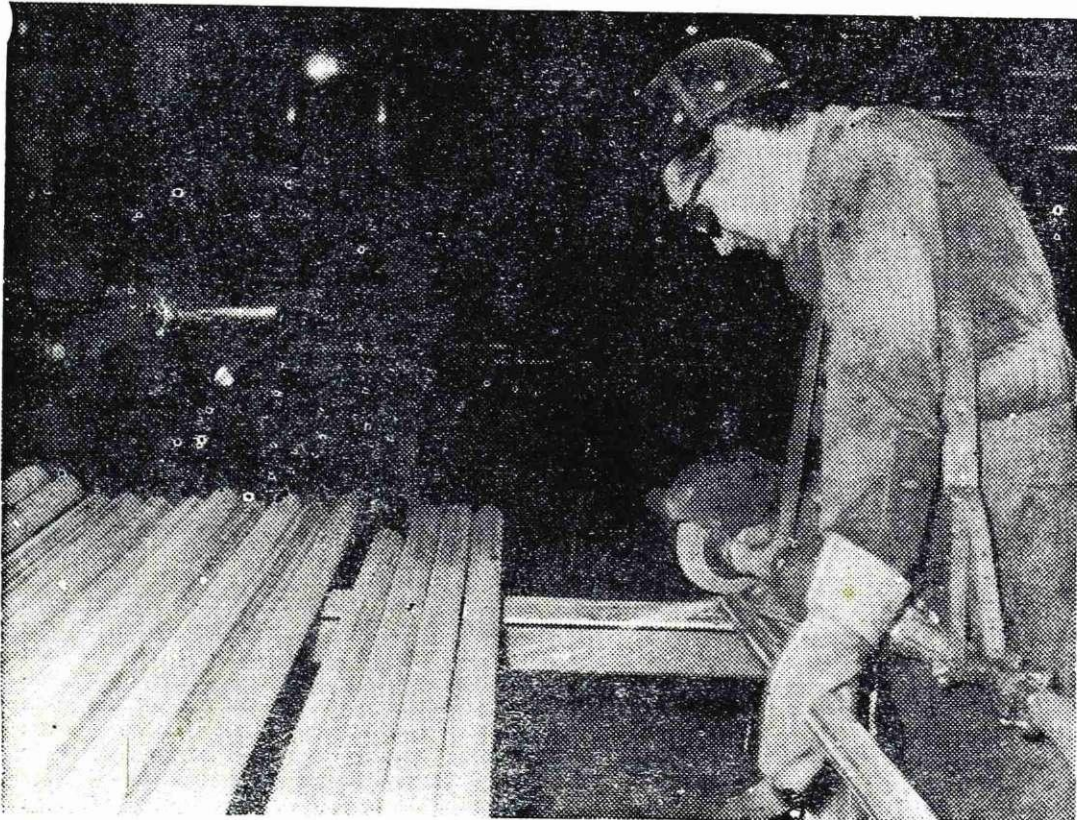
Misli

Hibe na duši so kakor rane na telesu: naj si še toliko prizadevamo, da bi jih ozdravili, smo vedno v nevarnosti, da se brazgotina znova odpre.

Zvestoba, ki jo srečujemo pri večini ljudi, je le iznajdba samoljubja, kako pridobiti zaupanje, je sredstvo, da prekosimo druge in da sprejmemo vase vse, kar je najbolj pomembnega.

Sleherno čustvo se razodeva v kretnjah in obrazu z govorico, ki je lastna samo njemu; in ta govorica, blaga ali zla, prijetna ali neprijetna, ustvarja tisto, zaradi česar nam kdo ugaja ali ne ugaja.

La Rochefoucauld

Čiščenje površinskih napak na profilih

Poglejmo resnici v oči

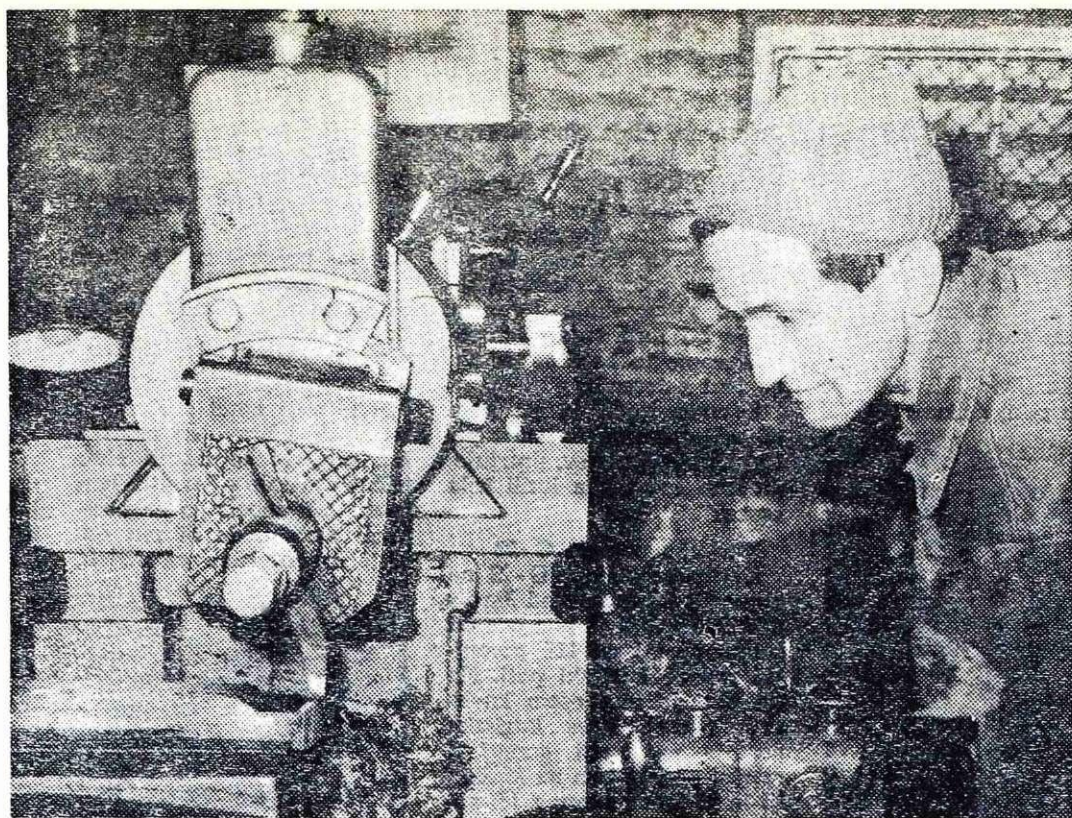
Nimam namena izpodbijati pritožbe sodelavcev, ki jih je v letošnji 6. številki objavil *Železar* glede poslovanja male prodaje, temveč bi rad le dopolnil njihovo upravičenost.

Lani, kmalu po reorganizaciji male prodaje, sem objavil v *Železaru* članek »Mala prodaja — nekoč in danes«. V tem članku sem analiziral vse težave, ki so se pojavile ob reorganizaciji in preselitvi male prodaje v sedanje prostore. Saj smo se zaradi pomanjkanja delavcev na transportnem oddelku selili več kot 14 dni. Iste težave so nastopile, ko smo iz obratov nabavljali, dovažali in skladiščili material. Čez več mesecev je vodstvo GEŽ odločilo, da nam pri razkladanju in skladiščenju pomagajo skladiščnik GEŽ, vrtnar, kletar in honorarni čuvaj na parkirnem prostoru. Ker največkrat teh ljudi nisva našla, ali so imeli svoje delo, sva morala s skladiščnikom sama opravljati to delo, ne glede na to, da so zaradi tega rastle stroški komionskih prevozov.

Pred sedmimi leti me je invalidska komisija Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje v Kranju določila na delovno mesto referenta za malo prodajo. Čeprav sem med tem časom obbolel na srcu in dihalih, sem še lahko opravljal to delovno mesto vse do njegove reorganizacije. Ker sem med enomesečnim dopustom in poznejšim 14-dnevnim bolovanjem mojega sodelavca

opravljal delo blagajnika, skladišča in administratorja, sem spoznal, da ne bom kos temu delu. Zaradi tega sem pri invalidski komisiji I. stopnje KZSZ Kranj — podružnica Jesenice vložil zahtevek, da se mi določi drugo delovno mesto, ki bo ustrezalo moji bolezni in invalidnosti. Dne 28. 12. 1967 sem bil poklican pred invalidsko komisijo. Referent za invalidske zadeve pri kadrovskem sektorju naše Železarne mi je povedal, da mu je vodstvo GEŽ sporočilo, da moje trditve ne držijo, ker imava oba referenta za malo prodajo določeno delo. Tako, da jaz opravljam le administrativno in blagajniško poslovanje, medtem ko moj sodelavec opravlja delo v zvezi s skladiščem. Ker sem zdravnikom tolmačil, da moram delo skladiščnika opravljati v slučaju njegove odsotnosti, so mi obljubili, da bodo to proučili ter me nato spet poklicali.

Že drugi dan sem vodji GEŽ to obrazložil in mu povedal, da ne bom v slučaju skladiščnikove odsotnosti več opravljal njegovega dela. Na te besede mi je dejal: »Če ne boš hotel tega dela opravljati, te bom prestavil na vratarsko delovno mesto, ali pa bom predlagal delavskemu svetu Železarne, da ukine

Skobljanje nožev za stružnico MEDARD v valjarni Bela (strugarna valjev Javornik)

malo prodajo. Ker sem vedel, da določila temeljnega zakona o invalidskem zavarovanju tega ne dopuščajo, sem mu dejal, da sem povedal končno besedo.

V začetku letošnjega februarja je zbolel za gripo skladiščnik male prodaje in sem ostal sam brez skladiščnika. Zaradi tega sem prodajal le material, ki je bil tehtan že v tovarni. Ker že skoraj leto dni uživam zdravila proti srčni in bronhialni astmi,

nisem hotel zaradi pravic iz invalidskega zavarovanja izdajati materiala iz skladišča. Popolnoma se strinjam s pisem članka, da bi moral na drugo delovno mesto. Žal pa je pri tem pozabil, da delovnim invalidom določi drugo ustrezno delovno mesto le invalidska komisija. Če bi vodstvo GEŽ potrdilo, da so moje trditve resnične, bi verjetno ne prišlo do tega ne-
ljubega dogodka, ker bi me

verjetno invalidska komisija prestavila na ustrezno delovno mesto, ali pa bi me priznala za invalida I. kategorije in me invalidsko upokožila. Pri tem se sprašujem: kakšen interes ima GEŽ v današnji gospodarski situaciji, da se ne znebi človeka, ki kot delovni in vojaški vojni invalid ter srčni bolnik več škoduje kot pa koristi delovni skupnosti naše Železarne???

Karel Zorko

● tehnični feljton ● tehnični feljton ● tehnični feljton ● tehnični feljton ● tehnični feljton ● tehnični feljton

Svetovna proizvodnja surovega jekla v letu 1967

Svetovna proizvodnja surovega jekla se je v 1. 1967 v primerjavi s predhodnim letom povečala za 22,6 milijonov ton ali 4,8 %. Dosegla je skoraj pol milijarde ton oziroma 497 milijonov ton.

Iz spodnje tablee je razvidno dvigovanje svetovne proizvodnje surovega jekla od leta 1950 do danes za osem držav, največjih proizvajalcev, v milijonih ton in odstotkih skupne proizvodnje v svetu.

Država	1950		1955		1960		1965		1966		1967	
	mil. t	%	mil. t	%	mil. t	%	mil. t	%	mil. t	%	mil. t	%
ZDA	87,8	46,3	108,6	39,8	91,9	26,9	122,1	26,6	124,7	26,3	118,4	23,8
Sovjetska zveza	27,3	14,4	45,3	16,6	65,3	19,1	91,0	19,8	96,9	20,4	102,0	20,5
Japonska	4,8	2,5	9,8	3,6	22,1	6,5	41,2	9,0	47,8	10,1	62,2	12,5
Zahodna Nemčija	14,0	7,4	24,5	9,0	34,1	10,0	36,8	8,0	35,3	7,4	36,7	7,4
Velika Britanija	16,6	8,8	20,1	7,4	24,7	7,2	27,4	6,0	24,7	5,2	24,1	4,9
Francija	8,7	4,6	12,6	4,6	17,3	5,1	19,6	4,3	19,6	4,1	19,7	4,0
Italija	2,4	1,3	5,5	2,0	8,5	2,5	12,7	2,8	13,6	2,9	15,9	3,2
LR Kitajska	0,6	0,3	2,9	1,1	11,0	3,2	12,0	2,6	12,0	2,5	14,0	2,8
Skupaj + ostale drž.	189,6	100,0	273,0	100,0	341,5	100,0	459,4	100,0	474,4	100,0	497,0	100,0

V splošnem je videti, da svetovna proizvodnja surovega jekla v zadnjih letih nekoliko pada. V razdobju od 1960 do 1964 je bila poprečno svetovna proizvodnja surovega jekla iz leta v leto večja za 7,3 %. V letu 1965 se je proizvodnja dvignila za 4,9 % in v letu 1966 za 3,3 %. Če upoštevamo še povečanje za 4,8 % v letu 1967, potem dobimo poprečje za obdobje 1965—1967 4,3 %, kar je za 3,0 % manj kot v obdobju 1960—1964. Tudi iz teh števil lahko vidimo, da splošno znano dejstvo nazadovanja industrijske ekspanzije v svetu v zadnjih letih.

ZDA so ostale še nadalje največji svetovni proizvajalec surovega jekla. Vendar so proizvedle se-

vernoameriške jeklarne v letu 1967 za 6,3 milijona ton ali 5,1 % manj surovega jekla kot v letu 1966. Znano je namreč, da preteklo leto ni bilo najbolj uspešno za industrijo v ZDA. To se je odražalo tudi na manjši proizvodnji železarn, ki so prekrbovale s svojimi izdelki posamezne industrijske dejavnosti.

Sovjetske železarne so leta 1967 prvič v svoji zgodovini pri proizvodnji surovega jekla presegle število 100 milijonov ton. Večanje proizvodnje v preteklih letih je skoraj enakomerno. V letu 1964 — 6,1 %, 1965 — 7,0 %, 1966 — 6,5 % in 1967 — 5,3 %, oziroma poprečje vseh štirih let je 6,2 %.

Tudi v ostalih socialističnih državah se je povečala proizvodnja surovega jekla približno v enakih odstotkih kot v sovjetskih jeklarnah. Poprečno povečanje leta 1967 v primerjavi z letom 1966 je v teh državah za 6,6 %. Prvič so proizvedle poljske železarne 10,2 milijona ton ali za 5,0 % več kot v letu 1966. V ČSSR se je kot tretjemu največjemu proizvajalcu v evropskih socialističnih državah dvignila proizvodnja na 9,8 milijona ton ali za 7,3 % v primerjavi z letom 1966.

Presenetljivo uspešna je bila proizvodnja v japonskih železarnah. S proizvodnjo 62,2 milijona ton so presegle tudi najbolj optimistična prič-

kovanja in dosegle v primerjavi z letom 1966 rekordno povečanje za 30,2 %. Ta rekordna proizvodnja je še toliko bolj presenetljiva, ker morajo japonske železarne skoraj celotno količino potrebnih železov rude in več kot 50 % potrebnega premoga za koksiranje uvažati iz prekomorskih dežel Severne in Južne Amerike, Avstralije, Afrike in južnega dela Azije.

Za proizvodnjo surovega jekla v LR Kitajski že od leta 1960 naprej ni na razpolago uradnih podatkov. Zato so v tabeli navedene številke približne in ocenjene.

Izmed zahodnoevropskih držav je dosegla v zadnjih treh letih največje povečanje proizvodnje Italija. V letih 1965—1966 za 7,0 % in v letih 1966—1967 kar za 16,8 %. Tudi Italija podobno kot Japonska uvažata praktično celotno potrebno količino železov rude in premoga za koksiranje iz prekomorskih dežel ter jih predeluje v svojih modernih železarnah, postavljenih ob morski obali (Taranto, Piombino, Cornigliano). Oba primera kažeta, da je pri današnjem cenem pomorskega prevozu v velikih specializiranih ladjah ekonomsko in tehnično najbolj priporočljivo uvažati kvalitetno železovo rudo in premog za koksiranje iz prekomorskih dežel. Te surovine potem predelajo v modernih, velikih plavžih, postavljenih ob pristaniščih, primernih za pristajanje in razkladanje ladij velikih nosilnosti.

Podroben pregled proizvodnje surovega jekla v posameznih državah v letu 1967 pokaže, da gre skupno povečanje 22,6 milijonov ton v primerjavi z letom 1966 v glavnem na račun Japonske, Sovjetske zveze in evropskih socialističnih držav. Ostale države, velike in male proizvajalke surovega jekla, so le malo ali pa nič doprinele k skupnemu povečanju proizvodnje. Nekatere, med njimi predvsem ZDA, pa so proizvedle leta 1967 celo manj kot v letu 1966.

K.

**Borci
pripovedujejo:**

Kako je prišlo do smrti petih kurirjev

Deseti jubilejni kurirski smuk v Javorniškem rovtu nas ponovno spominja na bolečo tragedijo, ki se je dogodila v Karavankah januarja 1945. leta. Podatke za ta sestavek so prispevali Janez Vilman s Koroške Bele, komandir kurirske stanice G-22, Franc Pesjak, kurir in kasnejši komisar III. relejske kurirske poti, delavec v OTK

FRANC MEZEK — kurir

STEFAN DEMŠAR
pol. komisar rel. poti

Železarne, Alojz Noč in Ivan Noč iz Javorniškega rovtu, kurirja, delavca v Železarni, Martin Žvab s Koroške Bele, brat padlega kurirja Jožeta Žvaba, Ivan Saksida, upravnik podružnice Zavoda za socialno zavarovanje Jesenice, ki je bil med vojno šef obveščevalne točke Stol ter Ciril Noč z Jesenic.

Seznam ljudi, ki so nam obudili spomine na smrt petih mladih kurirjev, potrjuje, da smo se zadeve lotili zelo resno.

Kurirska postaja G-22

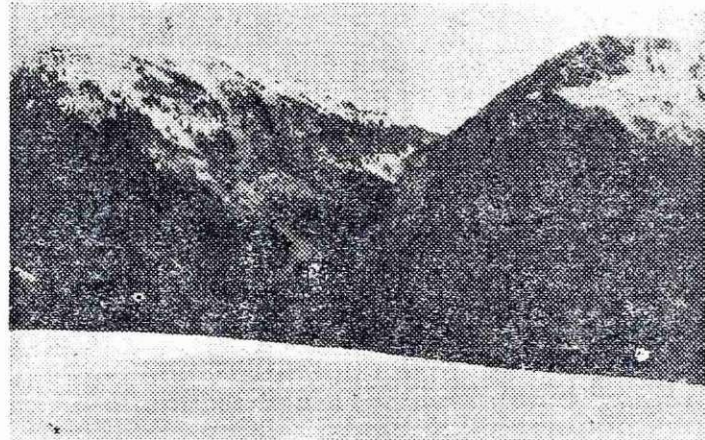
Kurirska postaja G-22 na območju Križevca nad Javorniškim rovtom je bila ena od osmih postaj na III. gorenjski relejni kurirski poti. Na tej poti je bilo osem kurirskih postaj. Prva kurirska postaja na tretji gorenjski relejni poti je bila na Mežaklji in je imela zvezo z II. gorenjsko relejno potjo, ki je iz Radovne vodila proti Jelovici.

III. relejna pot je vodila od Mežaklje proti reki Savi, nato nekje med Hrušico in Dovjami v pobočje Karavank in dalje vse do Drage nad Begunjami, kjer se je začela IV. relejna pot, ki je vodila proti Trzinu.

Od te kurirske poti sta se odcepila dva kraka proti Koroški. Prvi krak se je odcepil v bližini Dovjega, kjer je kurirska pot vodila po dolini Save prek Korenskega sedla v Zilsko dolino, drugi krak pa je vodil na Koroško preko Karavank nad Javorniški rovti.

V kurirski postaji G-22 so bili sami mladi kurirji, domačini. Kar žareli so od zdravja in moči. Zaradi zimskega sonca, ki se je od časa do časa upiralo v pobočje

Karavank, so imeli bakreno polt, da so bili videti še lepši. Najmlajši med njimi je bil Jože Žvab iz Javorniškega rovtu. Oče se mu je 1941. leta pri prevozu lesa iz Rovt smrtno ponesrečil in mati je ostala sama s štirimi otroki. Še predno je stopil v partizane, je Jože delal v mladinski organizaciji. Maja 1944. leta je neki kmet s Koroške Bele peljal hrano za nemške žandarje, ki so čuvali električno centralo v Javorniškem rovtu. Me dptjo so ga zausstavili kurirji, da bi mu odvzeli hrano. Niso pa vedeli,

Pogled na Medji dol iz Pristave

da voznika z druge strani poti spremlja nemška patrulja. Prišlo je do boja in to je bil Jožetov ognjeni krst v partizanih.

Zaradi snega pošta zamuja

Januarja 1945. leta je začelo močno snežiti. Sneg je padel že prej, toda tiste dni je vsak dan snežilo. Hoja je bila otežkočena in kurirji so prihajali na zvezo z veliko zamudo. V suhem snegu se jim je udiral do pasu. Kurirja Pesjak in Koblar z Jesenic

sta rabila za pot od pod Rožice v dolino Mlince blizu Dovjega 10 do 12 ur, medtem ko sta v poletnem času rabila le dve uri. Pesjak se spominja, da sta naletela na trop gamsov, katerim so se videli samo roglji iz snega. Starejši gamsi so se poganjali iz snega in tako utirali pot mladim. Tudi kurirji so si morali utirati pot meter za metrom.

Zaradi takih težav so kurirji nosili samo nujno vojaško pošto, vso literaturo, katere se je nabralo na raznih kurirskih postajah tudi

stanku s kurirji poskušala ukreniti vse za nemoteno zvezo.

Obveščevalci opozarjajo kurirje

V času, ko se je to dogajalo, je na pot po teren-skih organizacijah krenil znani partizanski funkcionar Novak s partizanskim imenom Očka. Nemci so zvedeli za njegovo potovanje po kurirskih stezah. Od Bohinja prek Pokljuke in Mežaklje ga je spremljalo deset borcev jeseniško-bohinjskega odreda. Nekje v bližini Hrušice pa je eden iz njegovega spremstva pobegnil in se prijavil Gestapu na Jesenicah. Zaradi izdaje so Nemci še isto noč ujeli vseh devet partizanov in jih odpeljali v Begunje. Očka slučajno ni bil v bližini. Ker pa so od ujetnikov izvedeli, da bo Očka šel po kurirski poti po pobočju Karavank, so sklenili, da ga morajo na tej poti ujeti ali ubiti. Na različnih krajih so postavljali zasede. Toda tudi partizani so imeli dobre obveščevalce. Kakor pripoveduje Ivan Saksida, so bili v obveščevalni točki Stol vnaprej obveščeni o vsakem sovražnikovem premiku. Tudi Očka je zvedel za nakamo Nemcev, zato se je vrnil nazaj na Jelovico.

Nemci so predvidevali, da bo Očka določenega dne nekje na kurirski poti nad Javorniški rovti, pa so zato v Medjem dolu postavili zasedo. Obveščevalci so o tem takoj obvestili kurirje, da bi preprečili morebitne žrtve. Ivan Saksida je 21. januarja v Javorniškem rovtu osebno obvestil Janeza Vilmana, komandirja kurirske postaje G-22, naj ne pošilja kurir-

jev na zvezo, ker ponoči postavijo seboj ga je opozorili ne hodijo poti, če pa že naj gredo nekoliko nižje od običajne

Drugo jutro stih, ko je bilo na pot krenila in Alojz Noč iz rovtu, ki nista mene sovražnika, kurirja vedela za odšla na pot. Ta in Jože nč hude na zvezo nad P no, kjer se n s kurirji z sose Ko se je začelo Medjem dolu Lo opazil posod v belih paščih. begniti, da ni izhoda, kot da strmini v globok terga se ni mo Tako so ga Ne čeh med katerin jeseniški Gestap hitro došli. Zve odpeljali na jes po, kjer so ga ob mučenju zaslišer in vso noč.

Kurirji, ki je zem, je uspel Nemci v sicer njim, tad Jože ču. Ves usopel je pritekl nazaj postajo i poro Kaj je blo z Lo del povedati. Tal so vedeli, ali je L ali pa mu je us ti. Poskrbi so o mo in zapustili p knili so se i Svečica, ker sta tišče kopška k in Tiger.

(Nadalevanje)

MARJAN OGRIN

Deset dni v Sovjetski zvezi

(3. nadalj. in konec)

Nedelja, 26. novembra

Obiskali smo pionirje v Volgogradskem pionirskem dvorcu. Tu smo bili deležni zelo velike pozornosti, saj so nas učili celo ruske narodne plesse. Poleg večnega ognja, spomenika padlim borcem v oktobrski revoluciji in v stalingrajski bitki, ki je bil prizgan v obnovljenem Volgogradu, pionirji vzdržujejo častno stražo, z avtomati stalingrajskih borcev v rokah. Pozimi in poleti, v največjem mrazu ali vročini. Vsak pionir lahko straži samo enkrat v življenju. Stirje pionirji smo v dveh izmenah po pol ure stali pri večnem ognju. Preden smo v posebni stražarnici prevzeli orožje, smo se morali zakleti: »Zaklinjam se, da bom orožje svojih oč-

tov čvrsto držal v rokah... s tega mesta se ne bom premaknil, razen če bom v smrtni nevarnosti. Če pa prekršim to zakletvo, naj bom kaznovan in preziran od vseh Volgograjčanov.«

Po končanem straženju smo odšli na legendarni Mamajev kurgan. Ta 102 m visok hrib na bregu Volge so sovjetski strokovnjaki preuredili v dostojen spomenik herojem bitke na Volgi, v kateri je Hitler doživel poraz, kakršnega ni nihče slutil. Osrednja figura je 52 m visok kip matere — domovine, ki z mečem v roki kliče svoje sinove na oborožen upor proti tujcu, ki jih hoče podjarmiti.

Mrzel veter nam je nosil sneg v obraz, temperatura je bila —12 stopinj C. Vse to je pripomoglo, da smo spoznali, kako strašna je bila bitka, ki

je trajala 152 dni pozimi leta 1943 v mrazu, ko je bilo —40 stopinj C. Ti heroji, ki so se borili pod geslom: »Niti koraka nazaj! Vsaka hiša je trdnjava!«, nam bodo ostali v večnem spominu.

Ogledali smo si tudi zborništvo zgradbo, ki je edina dočakala konec vojne in jo sedaj čuvajo kot edinstveni vojni spomenik, saj zgovorno priča o grozotah tedanjega časa. Prisostvovali smo predvajanju dokumentarnega filma o tisti strašni bitki na Volgi.

Ponedeljek, 27. novembra

Prisostvovali smo seji oblastnega komiteja komsomola, najprej v Volgogradu, nato pa še v Moskvi, kamor smo se vrnili z letalom. V Centralnem muzeju oboroženih sil SZ smo srečali majorja Vladimirja Zelenoviča, ki je bil med drugo svetovno vojno tudi pri nas in sicer v glavnem štabu NOV. Pripovedoval nam je, kako je preživljal tiste dni. O naših ljudeh se je pohvalno izrazil.

Torek, 28. novembra

Bili smo v lutkarskem gledališču; ogledali smo si igrice Aladin in njegova svetilka. Sledil je obisk pri tovarišu Slavi, našem stalnem spremljevalcu in uredniku pionirskega lista »Mladi tehnik«. Pri njem smo se spoznali tudi s tovarišem Ivančenkem, ki je s svojimi dvajsetimi tovariši na ladji »Moskva« obplul ves svet. Pripovedoval nam je, kako so potovali in kaj vse so doživeli na tej poti.

Sreda, 29. novembra

Zadnji dan bivanja v Moskvi smo si ogledovali mesto, v katerem med novimi stanovanjskimi bloki, ki ne štedijo v dimenzijah in hitro rastejo, ni nobenih vitkih linij in stekleno-jeklene elegancije; vsi so težki in masivni. S svojo monotonostjo barv nekako moreče vplivajo na človeka. Pravo nasprotje tega pa je še stari, lesen del mesta, katerega smo si prav tako ogledali. V njem smo začutili diha zgodovine; spomnil nas je na staro carsko Rusijo. Sredi teh starih, lesenih spominov je

planil v nebo 380 metrski televizijski stolp, ki je nehot deloval na nas kot simbol gibanja, kajti povsod po cestah vidiš vrvež. Vse je enolično, ljudje so navidežno otopeli; vsi hitijo, na vse strani, vsak ima svoje dolžnosti, svoje skrbi, ko pa se s temi ljudmi srečaš in se z njimi pogovarjaš, naredijo nate popolnoma drugačen vtis. Naenkrat postanejo čisto prijazni ruski ljudje, ki vam rade vo-

lje marsikaj povjo in pojasnijo.

Popoldne smo som odpeljali i tam pa smo se JAT-ovokaraveld odleteli poti Bo razmišljanjih o o sežnostih, pa naj vilke o studentih zi Lomonoova al ratnih kilometrih se težko poslovili nice Moskve in

MOSKVA — v ozadju levo univerza Lomonosova

kurirjev

ala jev na zvezo, ker bodo Nemci ponoči postavili zasedo. Po sebej ga je opozoril, naj kurirji ne hodijo po kurirski poti, če pa že morajo na pot, naj gredo nekoliko višje ali nižje od običajne poti.

Drugo jutro okrog pol šestih, ko je bilo še temno, sta na pot krenila kurirja Jože in Alojz Noč iz Javorniškega rovtva, ki nista vedela za namene sovražnika. Če bi kurirja vedela za zasedo, ne bi odšla na pot. Tako sta Lojze in Jože hučnega sluteč šla na zvezo nad Potoško planino, kjer se morali srečati s kurirji iz sosednje postaje. Ko se je začelo daniti, je v Medjemolu Lojze naenkrat opazil posod okrog Nemce v belih plaščih. Hotel je pobegniti, tuda ni imel drugega izhoda, kot da je skočil po strmini v globok sneg, katerega se ni mogel izkopati. Tako so ga Nemci na smučeh med taterimi je bil tudi jeseniški gestapovec Kopitar, hitro dobili. Zvezali so ga in odpeljali na jeseniški Gestapo, kjer so ga ob strahovitem mučenju zasliševali ves dan in vso noč.

Kurirju ki je šel za Lojzem, je uspelo pobegniti. Nemci sicer streljali za njim, tado Jože je imel srečo. Ves časopel in razburjen je pritekel nazaj v kurirsko postajo in poročal o zasedi. Kaj je bilo z Lojzem, ni vedel povedati. Tako kurirji niso vedeli, ali je Lojz ujet, ubit ali pa mu je uspelo pobegniti. Poskrili so odvečno opremo in zapustili postajo. Umanjali so se pod planino Svečica, kjer sta imela zavetišče koroška kurirja Pavel in Tiger.

(Nadaljevanje)

lje marsikaj povedo, pokažejo in pojasnijo.

Popoldne smo se z avtobusom odpeljali na letališče, tam pa smo se prekricali na JAT-ovo karavelo; z njo smo odleteli proti Beogradu. Ob razmišljanjih o ogromnih razsežnostih, pa naj gre za številke o študentih na univerzi Lomonosova ali pa o kvadratnih kilometrih Rusije, smo se težko poslovili od prestolnice Moskve in obenem od

VALENTIN KLINAR — kurir

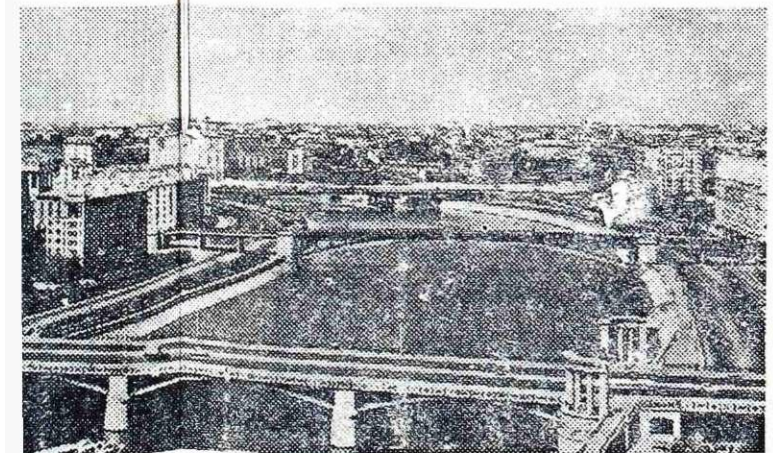
JOŽE ZVAB — kurir

IVAN SRŠEN — obveščevalec

vse SZ; ohranili jo bomo v lepem in trajnem spominu.

Cepprav je bil v Varšavi zaradi manjkajočega potnika majhen zastoj, smo vseeno srečno prispeli v Beograd. Tu smo se razšli: vsak proti svojemu domu. Nekatere so čakali starši, drugi pa smo pot nadaljevali sami. Jaz sem se še isti večer z vlakom odpeljal proti Jesenicam, kamor sem prispel v četrtek, 30. novembra, dopoldne.

univerza Lomonosova

Miha Klinar: LUČI V SIVEM MESTU ● Miha Klinar: LUČI V SIVEM MESTU ● Miha Kl

7

Ko je ob svoji zadnji aretaciji zahteval pojašnilo, zakaj so ga prijeli, mu ga niso mogli dati, pač pa so mu naštevati stare »rdeče grehe« kot nepoboljšljivemu komunistu od dne, ko so ga intervencijski vojaki zajeli kot rdečega gardista rdeče madžarske vojske (»Zagrizenega hlapca madžarskega boljševika Bele Kuna,« so mu rekli), do dne, ko so ga poleti 1923 zaprli in postavili pred sodišče s skupino, obtoženo, da je v železarskem revirju organizirala podtalno mladinsko komunistično gibanje. Nič ni pomagalo, da jim je oporekal z razsodbo sodišča, ki obtožnice zaradi pomanjkljivih dokazov ni moglo sprejeti in jih po osmih mesecih preiskovalnega zapora, moralo oprostiti sleherne krivde. Nič ni zaleglo, da jih je spomnil na sedanega socialno demokratičnega tajnika Zveze delavsko-kulturnih društev »Svoboda«, ki ga je sodišče takrat pred osmimi leti bremenilo kot glavnega komunističnega agitatorja in pobudnika za ustanovitev tajne mladinske komunistične organizacije v revirju.

»O, da, takrat je bil komunist, velik komunist, ta renegat!«

Nič ni pomagalo, zaprli so ga in konfinirali. In tako je vse do pred tednom pozabil na Mušnika, ko se je ob pogovoru z mladim ljubljanskim sodrugom spomnil nanj in ga že naslednji dan obiskal. Zapletel se je z njim v pogovor o vsakdanjih stvareh, nato pa ga spomnil njunega pogovora pred dobrim letom dni.

— Vse tri strokovne organizacije ženejo vodo na mlin lastnikov tovarne, — mu je rekel. Uprava tovarne je kupila lastnike z dobrimi in dobro, vsaj za sedanje pojme, dobro plačanimi delovnimi me-

SIVO MESTO

sti. Zato je razumljivo, da taki, kupljivi ljudje, ne bodo nikoli vztrajali pri zahtevah za druge delavce do kraja, marveč le toliko, kolikor je pripravljen popustiti in dati podjetje. Zal je tudi med delavstvom vse preveč takih, ki so kupljivi in ki jim, kadar so sami na dobrih in dobro plačanih delovnih mestih, skrbi in stiske drugih niso mar.

Dolg in vsestranski pogovor sta imela z Mušnikom, nadaljevala sta ga tudi včeraj in nadaljevala ga bosta tudi prihodnje dni, dokler Mušnika ne bo do kraja spoznal in odločil, ali bi bil Mušnik pripravljen delati po navodilih ilegalne stranke in ali se bo organizacija lahko zanesla nanj in ga sprejela v svoje vrste ter se z njim infiltrirala med narodnjakarsko organizirane delavce, kakor se je že po zaslugi mladih ljubljanskih sodrugov infiltrirala med »črne«, krščansko strokovno organizirane delavce, med katerimi deluje mladi učitelj Perjanič, član ilegalne stranke že prej, preden je dobil službo v železarskem revirju.

Nove klice boja bodo začele kliti med delavci. Da bodo zrasle v drevo in rodile sad revolucije, bodo poskrbeli sami. »Mi, ki nas je danes komaj peščica v vsem revirju,« razmišlja Vreg poln upov in zaupanja v svoje poslanstvo. Nove, mlade ljudi mora pridobiti! Prav zaradi tega se je davi približal tudi Kosirnikovemu Tinetu, sinu svojega pokojnega sodruga in prijatelja.

»Fant mora postati naš, če je v njem le kaplja Kosirnikove krvi!« je mislil, preden ga je pred tovarno nagovoril. In še sedaj si tako govori, dokler se ga ne loti dvom, da bo Tineta le težko pridobiti in vključiti v tajno mladinsko komunistično organizacijo. Davišnje srečanje s fantom pred tovarno mu daje komaj kaj upanja, a bi kljub temu rad v Kosirnikovem sinu videl svojega pokojnega prijatelja in neuklonljivega sodruga, ki ga zgodovina ne sme pozabiti, kadar bo revolucija zmagala in zavezala jezik tudi Kosirnikovi babnici, ki je, kakor je videti, dobila sina popolnoma pod svoj vpliv, babnica prekleta, ki vselej pljune predenj, kadar jo sreča.

»Svoje sovraštvo do moža je vcepila v fanta,« si reče. S svojim sovraštvom je pomagala ugonabljati moža, namesto da bi bila nanj ponosna, ker ni spadal med »prilagodljivce«, ki se porazgube pod varno streho, čim zaslutijo nevarnosti neurja. »Ne, take cagave babnice tak revolucionar ni zaslužil, marveč žensko, ki bi ga podpirala v boju in mu stala do kraja ob strani,« je zaradi jeze na Kosirnikovo Vreg krivičen do te žene, ki je bila kakor večina žena samo žena, željna, da bi našla pri možu varnost in družinsko srečo, a je našla samo večno negotovost, pomanjkanje in trpljenje.

Morda bi Vreg s stvarnim razmišljanjem sam prišel do tega, zakaj težko je biti žena revolucionarja, obsojenega na preganjanje in brezposelnost, mimo tega pa dan za dnem gledati druge, srečnejše žene mož, ki ne silijo v nevarnost in ki molče in vdano prenašajo vsakdanje krivice, samo da bi obdržali delo in se ne zamerili ljudem, ki jim ga dajejo.

Toda Vreg ne razmišlja o tem, marveč ga jezi, ker je Kosirnikova cdtujila svojega sina očetu in očetovemu prepričanju.

»Marejavec je! Za Marejevca ga je naredila!«

A zakaj?

O tem ne utegne razmišljati, ker je onstran železniškega nadvoza prav ta hip zagledal temno-laso in lepo pomočnico iz Mokričeve trgovine.

»Anda?«

Da, seveda, Anda je! Tudi ko bi bila bolj daleč, bi jo spoznal po lepi dekliški postavi in hoji. Njeni bogati temni razpuščeni lasje ji padajo na hrbet. Ni si jih prirezala kakor nekatera druga mlada dekleta na »bubi«, kakor pravijo kratkim, po modi pristrizanim lasem. Tudi v kite jih ne spleta, kakor to delajo še mnoge, zlasti tiste, ki hodijo v cerkev in ki jim duhovniki dčpovedujejo s prižnic, da so vse modne novotarije greh, pa naj so to kratka krila (ta prihajajo že iz mode) ali pa kratki, na fanta pristrizeni lasje.

Ne, Anda se ne ravna ne po tej ne po oni modi, a je vseeno lepa. To bi moral opaziti in priznati tudi Vreg, a ga Andina lepota ne zanima. Anda je zanj samo član ilegalne organizacije. In to član, za katerega vesta samo on in glavni kurir centralnega komiteja Andrej. Anda je javka, h kateri se zatekajo samo redki, najpomembnejši strankini člani, kadar jih je treba skrivati ali spraviti čez mejo v inozemstvo. Zato je Anda za Vrega samo zveza med njim in glavnim kurirjem, s »Tončko«, kakor kurirja tajno imenujejo.

In Vreg zvezo s »Tončko« nujno potrebuje. Zaradi tega je nameraval k Andi v trgovino, a je zdaj, ko jo je zagledal, da mu prihaja z one strani naproti in da je sema, še bolj zadovoljen. Tudi na mostu ni nikogar. Zato jo bo počakal, se Vreg nalonji na ograjo, kakor da bi čakal, da bo lokomotiva, ki sestavlja kompozicijo tovrnega vlaka, odpeljala s proge pod mostom, ki ga je pravkar zajel siv in po premogu zadušljiv steber dima.

Najbrž tudi Anda čaka na oni strani, da se bo siva zadušljivost dima razblinila in da bo zrak zopet čist.

Toda Anda je lokomotivo opazila prepozno. Še preden se dim razblini, se z robčkom na ustih in nosu izvije iz sivega stebra, kmalu nato pa prednjo stopi Vreg, kakor da bi zrasel iz tal.

»Vi?« se začudi.

»Potrebujem Tončko,« Vreg ne izgublja besed, zakaj jo je presenetil.

»Ni je,« spreleti zaskrbljenost Andin obraz. »Že cel teden ga čakam. Mogoče se je na oni strani kaj zataknilo?«

Anda pričakuje, da bo tudi na Vregovem obrazu opazila senco zaskrbljenosti, toda Vregov obraz ostane neizpremenjen.

»Ko pride, mi takoj sporoči,« pravi, ne da bi čakal na Andin odgovor ali se kaj dalj zadrževal z njo. V resnici pa je zaskrbljen. Zveza s sodrugi v inozemstvu, kakor ve od Ande, že vso zimo ne deluje. Ob njegovem zadnjem srečanju z Ando (bilo je pred štirinajstimi dnevi), mu je pokazala pismo (na videz popolnoma brezpomembno, v resnici pa je bilo važno tajno sporočilo), s katerim ji je Andrej sporočal, da pride najkasneje v tednu dni, če ne bo prišlo kaj pomembnejšega vmes. Zdaj pa je minil že cel teden po obljubljenem tednu, in vendar »Tončke« še vedno ni.

Miha Klinar: LUČI V SIVEM MESTU ● Miha Klinar: LUČI V SIVEM MESTU ● Miha Kl

Spomenik herojem bitke na Volgi

Športni in kulturni dnevi služijo svojemu namenu

Rokovnik in delovni načrt poklicne industrijske in tehnične srednje šole ŽIC Jesenice predvideva za letošnje šolsko leto šest športnih dni in dva kulturna dneva. Kdor misli, da so ti dnevi za učence prosti, se moti. Kakor dnevi pouka služijo tudi ti dnevi svojemu namenu. Ob športnih dnevih imajo učenci organizirano mednarodno tekmovanje na športnem področju, ob kulturnih dnevih pa si ogledajo pomembnejše kulturne prireditve v Ljubljani.

Na dosedanjih športnih dnevih so se učenci pomerili dokaj resno v raznih športnih disciplinah, kajti razred, ki bo dosegel na vseh športnih dnevih najboljše uspehe, bo imel brezplačen prevoz na zaključni izlet. Kot športni pa služijo tudi kulturni dnevi svojemu namenu. Za prvi kulturni dan je bil organiziran obisk v ljubljansko filharmonijo, kjer je priredil orkester slovenske filharmonije koncert za učence obeh šol. Drugi kulturni dan, ki je bil posvečen spominu našega največjega pesnika, pa so izkoristili za obisk ljubljanske opere, ki je uprizorila za ŽIC zaključno opero A. Foersterja GORENJSKI SLAVCEK. Medtem ko koncerta slovenske filharmonije učenci niso v dovoljni meri dojemali, so bili nadvse navdušeni nad opero polno domačih in predvsem gorenjskih viž.

Tako izkoriščanje športnih in kulturnih dni služi v resnici svojemu namenu in je predvsem važno, ker omogoča učencem razvijanje in dviganje posameznih športnih panog in jim nudi manjkajočo in prepotrebno kulturno izobrazbo. Razumljivo, da se utrjujejo učenci telesno in zdravstveno predvsem pri rednih tedenskih telovadnih urah in da se izpopolnjujejo kulturno tudi pri ogledu

predstav Čufarjevega gledališča. Tekmovanje na športnih dnevih in ogledi pomembnejših ljubljanskih kulturnih prireditev pa pripomorejo k znatnejšemu dviganju športnega kot kulturnega duha tako učencev poklicne, kot učencev tehnične srednje šole, zato lahko podčrtamo, da ti v sedanjih obliki v resnici ustrezajo svojemu namenu.

Jezik fotografije razumejo vsi narodi sveta

V sredo, 7. februarja t.l. so se sestali v zgornjih prostorih Kazine jeseniški fotoamaterji in polagali obračun dela v pretekli mandatni dobi. Tov. Znidar, predsednik foto kluba »A. Prešern« je podal kratko, vendar izčrpno poročilo. Odbor foto kluba je prirejal začetne foto tečaje, organiziral debatne večere za strokovni dvig članstva, vendar je bilo težišče dela članov odbora usmerjeno na izvedbo I. medklubske razstave umetniške fotografije v mesecu decembru 1967 na Jesenicah. Kljub različnim težavam so člani pridno delali in sodelovali na domačih jugoslovanskih foto razstavah ter na mednarodnih foto salonih v tujini. Z nakupom strokovne literature je foto klub omogočil strokovno izpopolnjevanje članstva. Danes ima klub sodobne publikacije in knjige, ki služijo mladini in delovnim ljudem.

Tako postaja fotografija ogledalo življenja delovnega človeka in njegove aktivnosti. Vzoren primer za to je tudi izložbeno okno foto kluba pred jeseniško železniško postajo. Informira nas o dejavnosti dogodkov v občini in izven našega kraja. Danes je fotografija neobhodno potrebna, tako v tehniki, kot v proizvodnji.

Z dobro organizirano I. medklubske razstave umetniške fotografije v preteklem letu, so si marljivi fotoamaterji zadali nalogo, da v letu 1969 organizirajo podobno razstavo v okviru 100-letnice železarne Jesenice. S tem bodo ponovno dokazali svojo zrelost in dejavnost, da posredujejo Jeseničanom in oko-

članek je namenjen 50-letnici rojstva rdeče armade in 25-letnici njene najodločilnejše bitke v drugi svetovni vojni.

50-letnico rojstva sovjetske armade proslavljajo vsi narodi Sovjetske zveze in vsi napredni ljudje v svetu v duhu 50-letnice zmage oktobrske revolucije in sovjetske oblasti. Februarja letos pa se zaključuje še eden od jubilejev — četrto stoletje od zmage, s katero je sovjetska armada navdušila ves svet: 2. februarja leta 1943 je bila zmagovito zaključena stalingrajska bitka. To je pomenila preokret v drugi svetovni vojni, po katerem se nemška vojska in vojske njenih zaveznikov niso mogle več opomoči, niti ne zaustaviti svojega katastrofalnega umika na svoje ozemlje.

V tej šestmesečni bitki je sodelovalo čez dva milijona ljudi, 20 tisoč topov in minometalcev, dva tisoč tankov in čez dva tisoč avionov. Nemci in njihovi zavezniki so po njihovem lastnem priznanju v tem času izgubili okoli 75 divizij.

Na poslednji strani dnevnika

Zgodovinska stalingrajska bitka - preobrat druge svetovne vojne

Članek je namenjen 50-letnici rojstva rdeče armade in 25-letnici njene najodločilnejše bitke v drugi svetovni vojni. 50-letnico rojstva sovjetske armade proslavljajo vsi narodi Sovjetske zveze in vsi napredni ljudje v svetu v duhu 50-letnice zmage oktobrske revolucije in sovjetske oblasti. Februarja letos pa se zaključuje še eden od jubilejev — četrto stoletje od zmage, s katero je sovjetska armada navdušila ves svet: 2. februarja leta 1943 je bila zmagovito zaključena stalingrajska bitka. To je pomenila preokret v drugi svetovni vojni, po katerem se nemška vojska in vojske njenih zaveznikov niso mogle več opomoči, niti ne zaustaviti svojega katastrofalnega umika na svoje ozemlje.

V tej šestmesečni bitki je sodelovalo čez dva milijona ljudi, 20 tisoč topov in minometalcev, dva tisoč tankov in čez dva tisoč avionov. Nemci in njihovi zavezniki so po njihovem lastnem priznanju v tem času izgubili okoli 75 divizij.

Na poslednji strani dnevnika

Jezik fotografije razumejo vsi narodi sveta

družbeno političnih organizacijah v občini.

Ob zaključku dobro obiskane občnega zbora je predsednik kluba razdelil amaterjem — razstavljalcem skromne stimulative nagrade za udeležbo na mednarodnih salonih umetniške fotografije. Ti amaterji so v preteklih letih ponovno uspešno predstavljali ime železarskih Jesenic doma in v tujini. Njim gre zasluga, da je šla umetniška fotografija na Jesenicah v korak z razvojem svetovne fotografije.

Eno pa je jasno — idealizem upada. Tudi najbolj zagrižen idealist naposled popusti, če se mora venomer boriti s finančnimi težavami.

Fotoamaterjem in vsem ostalim Jeseničanom, ljubiteljem lepe fotografije — in teh ni malo — želimo ponovnega snidenja na otvoritvi prihodnje medklubske razstave na Jesenicah v jubilejnem letu 1969.

S.

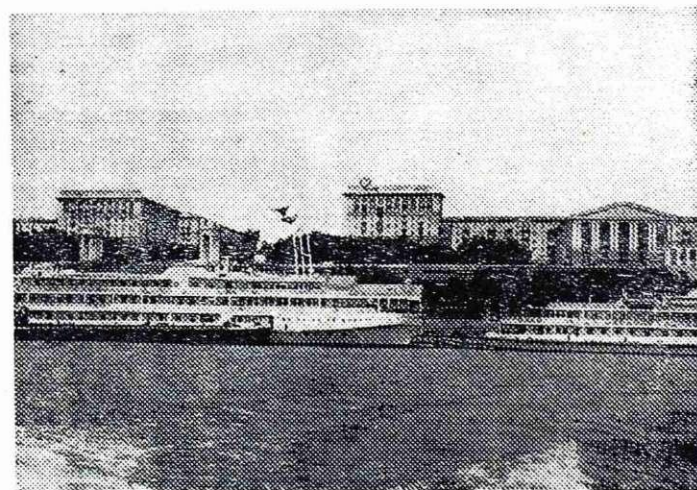
lago tisoč avionov, medtem ko je Stalingrad branila 62. armada rdečearmejcev, ki je imela v svojem območju devet divizij in čigar sleherni borec je z nadčloveškimi močmi odbijal sovražnika. Od prvega dne te nemške ofenzive so skupaj z vojniki branili mesto oboroženi meščani Stalingrada in zavzeli svoja borbena mesta poleg vojakov. Branili so vsako ulico in vsako hišo svojega rodnega mesta. Posamezni objekti so po desetkrat ali večkrat menjali gospodarja, dokler nazadnje niso ostali v rokah herojskih branilcev. Ze 30. novembra so bile skoraj vse nemške enote obkoljene in odrezane od svojih enot za oskrbovanje. V začetku januarja leta 1943 so te obkoljene enote štejele okoli 300.000 vojakov, 3.200 artilerijskega orožja in čez 200 tankov. Ker jim je primanjkovalo orožja, zimskih oblačil, hrane in municije, poleg tega pa je izreden mrz otežkoval delovanje orožja, je general von Paulus 24. januarja leta 1943 zaprosil Hitlerja, da odobri kapitulacijo. Njegova zahteva je bila odbita. Še več, Hitler mu je izdal ukaz za napredovanje in ga povišal v čin feldmaršala. Toda do predora sploh ni moglo priti, ker se v peklenem obroču rdeče armade ni nemška armada mogla obdržati niti deset dni, od katerih je vsak dan prinesel sigurno smrt tisočim obkoljenim osvoboditeljem sveta.

Drugega februarja leta 1943 je general von Paulus podpisal popolno in brezpogojno kapitulacijo vseh nemških sil na tem delu vzhodne fronte in tako je bila zaključena stalingrajska bitka.

Čez 91.000 nemških vojakov, 24 generalov in 2500 oficirjev je bilo zajetih, da ne govorimo o ogromnem številu orožja. Okoli 150.000 pa jih je za vedno ostalo pod ruševinami mesta, ki so ga hoteli osvojiti.

Zmaga sovjetske armade v stalingrajski bitki ni ojačala samo borbeno moralo sovjetskih ljudi, ampak tudi vero vseh svobodoljubnih narodov v svetu v skorajšnjo zmago nad fašizmom.

aR

Današnji Volgograd

**Dopisujte
v »Železarja«**

Ob slikarski razstavi članov DOLIK - a

Kot je povedal ob otvoritvi predsednik DPD Svobode Tone Čufar tov. Joža Varl, je DOLIK z letošnjim letom nekoliko spremenil svojo razstavno politiko. Kot doslej se bodo tudi v bodoče predstavili člani DOLIK-a jeseniškemu občinstvu letno s tremi razstavami: za Prešernov teden, ob občinskem prazniku in za dan republike. Prvi dve razstavi bosta kvalitetni, tretja pa pregledna. Torej bo pri prvih dveh izbirala žirija dela za razstavo po strogo kvalitetnem kriteriju, medtem ko bo pri tretji razstavi praviloma imel vsak avtor oziroma član DOLIK-a možnost, da se predstavi vsaj z enim delom.

Mnenja sem, da je takšna odločitev pravilna. S tem bo zagotovljena kvaliteta na dveh razstavah in istočasno bo dana na tretji razstavi možnost vsakemu članu DOLIK-a, da pokaže, kaj zna in kaj dela.

Za sedanjo razstavo, ki je prirejena v počastitev slovenskega kulturnega praznika, je izbrala žirija 32 del 12 avtorjev. Število članov, ki razstavljajo, je nekoliko manjše

Pevci martinariji v novih oblekah

Že v minulem letu je odobril UO našega podjetja martinarskemu pevskemu zboru pol milijona S dinarjev za nabavo enotnih hlač. 30-članski moški zbor martinarijev, ki vadi v letošnji sezoni posebno uspešno, bo nastopal v bodoče v belih srajcah z rdečimi kravatami in v sivih hlačah. Taki se bodo prvič predstavili javnosti z novo naštudiranimi pesmimi na delovni konferenci DPD »Svoboda Tone Čufar« Jesenice, nakar bodo priredili več celovečernih koncertov delovnih, umetnih in narodnih pesmi na Jesenicah in tudi izven Jesenic. Martinariji žele, da bi se zbor do prihodnjega leta pomnožil v množičen moški zbor železarjev in kot tak priredil koncert v počastitev 100-letnice naše železarne.

P. U.

kot smo običajno vajeni. Izgleda, da je imela zahteva po kvaliteti tudi določen vpliv na to, da več članov DOLIK-a, ki sicer več ali manj redno razstavljajo, ni predložilo žiriji svojih eksponatov.

Splošen vtis z razstave je ugoden in je viden pri posameznih avtorjih določen kvaliteten napredek.

Jože Čebulj se je predstavil z dvema deli. Medtem ko je prvo izdelano z njegovimi znanimi realističnimi prijemmi, sta na drugem prikazana dva klovna v novi, moderni tehniki in z grenkim grotesknim prizvokom. Brata Boni in Sašo Čeh sta nas presenetila, prvi z dvema in drugi z enim zelo moderno usmerjenim eksponatom. Kam ju bo to eksperimentiranje pripeljalo, bo pokazala bodočnost. Tri uspela tihožitja v olju Joža Daksčoflerja kažejo, da mu takšna motivika zelo leži. Izmed treh razstavljenih del, ki jih je ustvaril Franc Dolinšek, sta obe krajini tehnično in barvno dobro zadeti, medtem ko pri tihožitju preveč prevladujejo temni toni.

Janez Korošec se je po daljšem premoru spet predstavil z dvema, tehnično solidno izdelanimi olji. »Spomin«, ki ga je skupaj s tihožitjem razstavil Bogo Košnik, je folklorno zelo dobro zadet in dokaz, da avtorju delo s tempero leži. Šest

eksponatov Zdravka Kotnika dokazuje, da je avtor zelo plodovit in da zna opazovati ter tudi upodobiti lepe pejsaže iz okolice svojega rojstnega kraja — Mojstrane. Janez Kozamernik je s svojima dvema akvarelima pokazal, da je tehnično zelo napredoval. Olje »Jesen« Pavla Lužnika je brez dvoma eno njegovih najbolj zrelih del, kar smo jih do zdaj videli na razstavah. Tudi ostali dve deli v olju istega avtorja kažeta, da iz leta v leto umetniško vidno raste. Tine Markež je razstavil dve drobni deli v olju, ki pa kažeta, da ju je ustvaril pravi mojster palete. Štirje akvareli Toneta Tomazina nam povedo, da zna prikazati gorenske gore tudi z drugo tehniko in ne samo z oljem kot smo bili do zdaj vajeni.

Otvoritev sama je izpadla kot prijeten kulturni dogodek ob spominu na pesnika Prešerna. Ženski oktet Glasbene šole je pod vodstvom prof. Janeza Forška zapel dve pesmi. Učenke osnovne šole »Tone Čufar« Milena Valenčak, Majda Špičlar in Elga Tušar, a so recitirale tri Prešernove pesmi.

K.

Marjana Čebuljeva kot vdova Rošlinka in Frenk Hiršenfelder kot ženitni mešetar

Nova premiera v gledališču Tone Čufar

Razveseljivo je dejstvo, da delujejo v naši gledališki hiši igralci — amaterji, ki so sposobni presenetljivo dobro interpretirati glavne vloge v zelo različnih delih. V letošnji sezoni imamo priložnost za Maroševičevo »Kastelko« in Polančevim »Hamletom« občudovati MARJANCO ČEBULJEVO kot »Vdovo Rošlinko«.

Če je katera vloga napisana kot nalašč za to temperamentno, sposobno in živahno igralko, potem je to brez dvo-

ma ta. Kot je »Kastelka« stala in padla s Slavo Maroševičevo, isto se dogaja tudi z »Vdovo Rošlinko«. Stoji in

pade, vsaj na našem odru, z Marjanco Čebuljevo. Glede na suvereno in prevladujočo igro Marjance Čebuljeve so seveda nekoliko zbledeli ostali liki. To velja posebno za Jameza, ki ga je kreiral po svojih najboljših močeh mlad igralec Ivan Berlot. Še najbolj je s svojo soigro Čebuljevi ustrezala Manca Darinke Koroščeve, v manjši meri pa tudi Frenk Hiršenfelder kot ženitni mešetar. Posrečeno in dobro je zaigral svojo vlogo jecljavega sina vdove Rošlinkine Drago Vrhovnik. V ostalih manjših vlogah so nastopili še Tilka Cimžarjeva, Franci Pogačnik in Bojan Čebulj.

Režiser in scenarist Bojan Čebulj je s svojo režijo in s prijetno ter funkcionalno sceno solidno rešil zadano nalogo. Dobro se je zavedal, da je glavni namen te vlogi igre dve uri prijetno zabavati nekoliko manj zahtevnega gledalca. Temu je priredil tudi svoj režijski koncept in mu pridal še nekoliko folklorne. S tem je predstava samo pridobila in po svoje sta doprinesla k njenemu uspehu tudi pevec Jaka Jeraša ter harmonikar Franc Vončina.

Občinstvo, ki je do zdaj gledalo to veseligr, je brez dvoma zadovoljno zapuščalo našo gledališko hišo. Marjanca Čebuljeva, Frenk Hiršenfelder in ostali so jih dve uri prijetno zabavali in s tem dosegli svoj glavni namen: sproščen smeh v avditoriju.

K.

Finžgarjeve bralne značke tretjič - zlate podeljene prvič

Na osnovnih šolah jeseniške in radovljanske občine so se tudi v tem šolskem letu prijavili številni učenci na tekmovanje za Finžgarjeve bralne značke. Razveseljivo je dejstvo, da število tekmovalcev finžgarjevcev narašča iz leta v leto; tekmovanje je razdeljeno po zahtevnosti in starostni stopnji učencev ustrežno v štiri tekmovalne stopnje in sicer posebej za tri vrste bralnih značk: za bronasto, srebrno in zlato, ki so bile letos prvič podeljene.

Tekmovalci so se začeli pripravljati pod vodstvom razrednikov na nižji stopnji, na višji pa pod vodstvom slavi-stov, že od septembra dalje; preizkus znanja pa je bil letos že januarja, ko so finžgarjevci pred posebno komisijo odgovarjali o delih in življenju pesnikov in pisateljev. Po zaključnem notranjem tekmovanju na šolah pa je po priporočilu jeseniške podružnice Slavističnega društva in Zavoda za prosvetno pedagoško službo Je-

senice — Kranj bila slovesna podelitev bralnih značk 8. februarja, ko slavimo ob obletnici Prešernove smrti naš kulturni praznik. Te slovesnosti so letos bile samostojne za vsako osnovno šolo posebej, med tem ko so v prejšnjih letih bile skupne za vse jeseniške občine.

Po razrednih proslavah kulturnega praznika — Prešernovega dne so se učenci osnovne šole »Prežihov Voranc« zbrali ob desetih v gledališču »Tone Čufar«, kjer je bilo ustvarjeno slavnostno vzdušje s smiselno in lepo dekoracijo na odru; veliki sliki Prešerna in Finžgarja na gorenjskih skrinjah, pokritih s svilenimi rutami gorenjske narodne noše, na zavesi pa Finžgarjevo sporočilo pionirjem in mladincem: »Pridnost, poštenost, pošteno življenje — to je vse.«

Vabilu so se odzvali gostje iz Ljubljane: tov. Bogomil Gerlanc kot urednik Mladinske knjige, tov. Marija Kovarčič kot urednica »Pionirske-

ga lista« ter pisatelj Leopold Suhodolčan iz Prevalj na Koroškem, kjer bodo letos že osmič podelili Prežihove bralne značke. V kratkem kulturnem sporedu so sodelovali pionirski pevski zbor, ki je pod vodstvom pevovodje in skladatelja tov. Janka Pribošiča ubrano zapel nekaj pesmi, deklamatorji so deklamirali Prešernove pesmi. Na vprašanja sta obširno povadovala pisatelj Suhodolčan o delu pisatelja in svojem ustvarjanju številnih književnih del, tov. Gerlanc pa o delu pri tiskanju in izdajanju mladinskih knjig. Mladinka in mladinec v gorenjskih narodnih nošah sta gostom in predsednici komisije za tekmovanje tov. prof. Mariji Dolganovi izročila v znak priznanja in zahvale šopke gorenjskih nageljkov ter zlate bralne značke tov. Suhodolčanu in Gerlancu, med tem ko je tov. Dolganova že prejela zlato značko pri prvem tekmovanju.

Težko pričakovani trenu-

tek je napočil, ko so mladim finžgarjevcev podelili 114 bronastih, 83 srebrnih in 9 zlatih Finžgarjevih bralnih značk, devetim tekmovalcem pa priznanja.

Vsi gostje so odhajali z najlepšimi vtisi o tej slovesnosti; veseli in zadovoljni pa so bili tekmovalci, da so prejeli v znak priznanja za svoj trud in znanje Finžgarjeve bralne značke, nekateri učenci pa so pisatelja Suhodolčana zaprosili za podpis v njegove knjige.

Jože Tomažič

Misel

V vseh poklicih se vsakdo hlani z obrazom in zunanjsčino, ki naj bi zavajala ljudi v prepričanje, da je zares to, kar bi rad bil. Tako moramo reči, da je svet poln glumačev.

La Rochefoucauld

Večer ljubezenskega pesništva

V ponedeljek, 12. t. m. so nas prijetno presenetili člani dramskega krožka iz Železarskega izobraževalnega centra, učenci poklicne industrijske in tehnične šole. Imenitno zamišljen scenarij z naslovom Večer ljubezenske lirike, rezultat kolektivne zamisli, sicer ni prvi primer takega prikazovanja poezije na Jesenicah, vendar pa je od vseh dosedanjih, kar smo jih v zadnjih letih videli, najbolj

Mladi poslušalci so napolnili dvorano

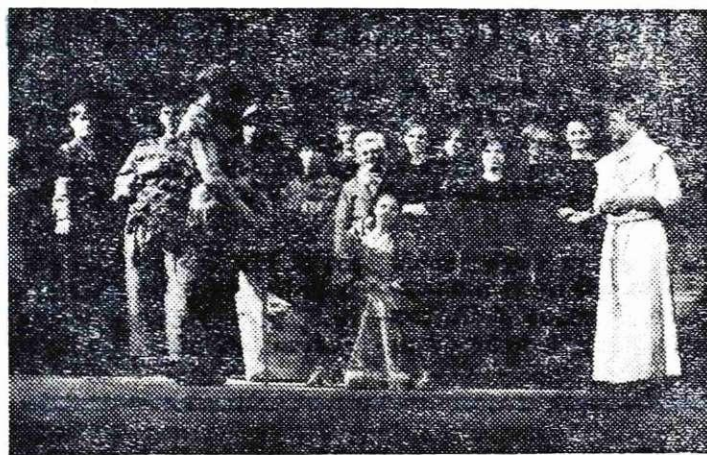
popoln in domisel. K temu je mnogo doprinesla scenska zamisel, slikovne ilustracije v diapozitivni tehniki dijaka Aljoša Studena, glasbena spremljava Francija Bruna na klavirju in Janeza Puha na električni kitari, kot tudi svetlobni učinki. Žal je zelo solidno izvajalsko kvaliteto nekoliko motilo slabo ozvočenje.

V prvem delu so recitatorji predstavili nekatera dela slovenskih ljubezenskih lirikov: Menarta, Filipiča, Forstnariča in Škerljave. Prehode med posameznimi pesnitvami je zelo prijetno povezoval ljubezenski dvogovor, ki ga je napisala dijakinja Majda Jakšič ob prijetni glasbeni spremljavi in v dopadljivi likovni ilustraciji.

V drugem delu, ki je bil zaradi same izvedbe nekoliko slabši, so se s samostojnimi pesnitvami predstavili učenci Stane Hribar, Sonja Krivec in Janko Močnik. Morda bi v bodoče nekoliko monotono branje posameznih avtorjev zamenjali dobri recitatorji ob navzočnosti avtorja. Nekatera dela so po vsebinski obdelavi zelo prijetna in aktualna, manjka jim le nekoliko pesniške izpiljenosti. Ob dobrem mentorju in svetovalcu bi lahko dosegli še vidnejše rezultate.

Drugo presenečenje na ponedeljkovem večeru so pripravili tudi mladi obiskovalci, ki so skoraj polno zasedli jeseniško gledališko dvorano in zelo disciplinirano sledili programu.

Dramski krožek v Železarskem izobraževalnem centru uspešno deluje že tri leta. Doslej so imeli že več podobnih nastopov, uspešno pa sodelujejo tudi na šolskih praznikih. Z nasveti sta krožku pomagala prof. Ivica Šranc iz šole in upravnik gledališča Srečko Tič. Največ pobude in iniciative pa leži na članih samih. Z nekoliko več strokovne in jezikovne pomoči bi krožek lahko dosegel še lepše uspehe.

Tudi dramski krožek jeseniške gimnazije je zelo deloven

Proslava kulturnega praznika na Breznici

Sedmega februarja popoldne je snežilo tako, da je narava vidno spreminjala svoj obliko in barvo. Odborniki Svobode in učenci osnovne šole v Žirovnici so bili nestrpni: »Kaj bo, če cesta Ljubljana - Jesenice ne bo popoldne prevozna? Potem književnikov ne bo. Kakšna bo zvečer naša proslava kulturnega praznika?« Zabrnul je telefon. Kličje Prešernova družba. Ta je namreč omogočila obisk književnikov na Breznici. »Pesnice Maričke Znidaršič ne bo, je zbolela, namesto nje pride pesnik Janez Ovsec.« Učenci sedmih in osmih razredov pa so še kar naprej vadili točke za proslavo.

Popoldne so se kosmi snega začeli spreminjati v vedno drobnejše in redkejše snežinke. Po cestah so zaorali plugi. Učenci prvih in drugih razredov so odnesli cvetje v Prešernovo rojstno hišo.

Dvorana na Breznici je bila ob 19. uri že polna. Zbrali so se ljubitelji Prešernove in sploh slovenske besede ter učenci od 3. razreda dalje. V dvorano so stopili pesnik Janez Ovsec, pisatelj Anton Ingolič in Milan Guček. Vsi so jim navdušeno zaploskali. Zavesa se je odgrnila. Oder

je bil poln pevcev - pionirjev in učenec 8. razreda Rudi Trošt je lepo recitiral O Vrba... Nato pa so iz šestdesetih mladih grl zadonele pesmi: Kaj pojejo ptički, Korčnica in Bilečanka. Marjan Lakota, dijak tehniške šole, je lepo spregovoril o Prešernu in njegovi umetnosti. Učenci 7. a razred so predstavili Aškrcovo pesem Čaša nesmrtnosti. Mladi kmečki gospodar Janez Šebat iz Smokuč je lepo in občutno recitiral Prešernovo balado Povodni mož. Pevci Svobode so pod vodstvom upravitelja osnovne šole Marjana Jemca ubrano zapeli Pod oknom, Soldaško in Na trgu.

Naposled so bili na vrsti naši gostje. Prvi je nastopil pisatelj Milan Guček. Prebral je pretresljiv dogodek iz partizanskih dni v Kočevskem Rogu, ko bi kmalu borci obnemogli, ker niso mogli nikakor priti do vode, niti niso mogli pomagati umirajočemu na pohodu. V dvorani je bila grobna tišina in v marsikaterem očesu je zablestela solza ob misli, kako strašna in kruta je vojna.

Pesnik lirik Janez Ovsec je prebral nekaj pesmic za otroke, nekaj za odrasle. Marsikomu bo ostala v spominu podoba »Ribe molččnosti plavajo v potoku razuma«.

Nad vse navdušeno pa so sprejeli poslušalci pisatelja Antona Ingoliča. Zdaj so vi deli tistega profesorja Vejič iz knjige Tajno društvo PGC in pisatelja tako znane Gimnazijke. Prebral je odlomek iz knjige Mladost na stopicah. Trije pionirji so književnikom izročili šopke nageljnov, predsednik Svobode pa vsakemu veliko sliko F. S. Finžgarja. Učenci osmega razreda so nato recitirali še Prešernovo Gloslo in odlomek iz Finžgarjevega epa Triglav.

Nato je bilo razdeljenih med poslušalce in nastopajoče 15 knjižnih nagrad Prešernove družbe. Za zaključek so pevci Svobode zapeli prvo in zadnjo kitico Zdravljice, ostale kitice pa je recitiral dijak gimnazije Janez Medja. Za tem so javno razdelili letošnjim tekmovalcem Finžgarjevo bralno značko: 4 zlate, 17 srebrnih in 38 bronastih značk.

Književniki, člani UO Svobode in organizatorji proslave so se nato srečali še na družabnem večeru, ki ga je pripravila Svoboda. Književniki so se hitro vživeli in pripovedovali svoje doživljanje in probleme naših mladih. Pisatelj Anton Ingolič je ginen zaključil srečanje z besedami: »Odit moramo. Srečni smo, da smo se srečali, društvu Svoboda in šoli želimo še veliko uspeha pri izobraževanju in plemenitenju naših delovnih ljudi. Lahko noč!«

Osmega februarja popoldne so si učenci sedmih in osmih razredov ogledali še Prešernov muzej v Kranju in prisostvovali večerni predstavi Prodane neveste v ljubljanski Operi. Nikoli ne bodo pozabili čudovite opere in operne publike tega večera, ki je navdušeno pozdravljala mojstre pevce iz bratske republike Čehoslovaške.

-ar

Misel

Nekatere poslovne zadeve in bolezni so take, da jim zdravila včasih škodujejo, in največja umetnost je v tem, da doženemo, kdaj jih je nevarno uporabljati.

La Racheffoucauld

Spominski pohod na Stol

V ledeno mrzli zimi leta 1942 so morali 20. februarja jeseniški prvoborci Cankarjeve čete pod Stolum sprejeti neenak boj z do zob oboroženimi in dobro opremljenimi Nemci in domačimi izdajalci.

Polde, Matija, Živan, Slovenko, Vasja, Ciro, Koder, Kozar in drugi se tega dne v višinah in strminah Stola niso borili samo s sovražnikom, temveč tudi z globokim snegom, ledenim mrazom, snežnimi meteži in zameti ter višinami in poledenelimi strminami Stola. To je bila neenaka junaška bitka komaj štiridesetih slabo hranjenih in slabo oboroženih ter skromno oblečenih prvoborcev z več kot 2.000 sovražnimi vojaki. Partizani so se z nadčloveškimi napori borili ves dan, prebijali so se mimo tesno strnjenih zased in skozi obročje sovražnikov. Na ve-

čer tega dne je padel na straži pred Prešernovo kočo Jože Koder, prvoborec iz Baške grape. Prvoborci Cankarjeve čete so se po celodnevni bitki v svetlobi goreče Prešernove koče prebili skozi tesno strnjene obročje v Žingarsko dolino.

Preživeli prvoborci Cankarjeve čete so ob 20-letnici te bitke na Stolu izrazili željo, da se na pogorišču Prešernove koče zgradi nov planinski dom. Lansko leto, 21. avgusta je bil nov Prešernov planinski dom na Malem Stolu (2.193 m) slovesno izročen namenu. Nov planinski objekt na najvišjem vrhu Karavank

ni samo zavetišče smučarjev in planincev, temveč je tudi spomenik Jožetu Kodru in spomin na to borbo, obenem pa predstavlja most prijateljstva med ljubitelji in obiskovalci gora z obeh strani meje.

Alpinistični odsek planinskega društva Jesenice se je že ob dvajsetletnici bitke prvoborcev Cankarjeve čete 20. februarja 1962 obvezal, da bo vsako leto pripravil vse potrebno in organiziral ter izvedel množični spominski pohod ljubiteljev in obiskovalcev gora, smučarjev in tabornikov na Stol. Vsakoletnega pohoda pozimi na Stol se radi in v velikem številu udeležijo tudi preživeli prvoborci in njihovi svojci. Kakor vsako leto pripravlja tudi letos alpinistični odsek

PD Jesenice skupaj z občinsko zvezo tabornikov in občinskimi odborom ZZB NOV množičen spominski pohod na Stol. Letošnjega pohoda na Stol se bodo udeležili planinci, taborniki, borci in drugi tudi iz drugih krajev Gorenjske in Slovenije sploh.

Planinsko društvo Radovljica, ki upravlja in oskrbuje Valvazorjev dom pod Stolum, bo k temu množičnemu spominskemu pohodu prispevalo svoj delež s tem, da bo že v soboto in nedeljo, 17. in 18. februarja vsaj za silo oskrbovalo to gostoljubno planinsko postojanko, kjer bodo udeleženci lahko tudi prenočili od sobote na nedeljo.

V nedeljo zjutraj pa bo kolona v zgodnjih jutranjih urah odšla na strmo pot iz Valvazorjevega doma proti novi Prešernovi koči in dalje proti vrhu Stola. Udeležence bodo vodili izkušeni gorniki, gorski vodniki, navzoči pa bodo tudi plezalci, alpinisti

in gorski reševalci. Tik pred novo Prešernovo kočo na Malem Stolu pri spominski plošči padlemu prvoborcju Jožetu Kodru bo mala slovesnost in polaganje vencev. Planinci z Javornika in Koroske Bele, ki upravljajo in oskrbujejo Prešernovo kočo, bodo kočo odprli in za silo oskrbovali.

Alpinistični odsek PD Jesenice s to vsakoletno spominsko in množično prireditvijo obuja spomine na slavne in junaške dni iz NOB, ko so se borci - partizani borili za boljše življenje nas vseh.

Pridite tudi vi v soboto, 17. februarja v Valvazorjev dom pod Stolum, da se v nedeljo povzpnete na zasneženi vrh Karavank in počastimo spomin Jožeta Kodra in vseh drugih, ki so na Stolu, v Karavankah in širom naše ožje in širše domovine žrtvovali svoja življenja za svobodo in boljše življenje vseh narodov sveta.

Uroš Župančič

S skupščine občine Jesenice

Šolstvo v ospredju

nadaljevanje s 1. str.)
materialnem položaju šol. V poročilu je nekaj zaskrbljujočih podatkov kot to, da je 59 % vseh učencev brez vsakega nadzorstva, da je 50 % učencev, katerih starši so obojestransko zaposleni (tudi samohranilci), da vsak enajsti učenec izhaja iz družine, kjer je bolezen, kar je izredno velik odstotek, da trpi vsak šestnasti otrok zaradi alkoholizma in vsak dvajseti zaradi družinskega nesoglasja, da je v naši občini v osmih letih uspešno zaključilo redno obvezno šolanje v 8. razredu komaj 55,73 % učencev ene generacije, o razlikah med šolami in drugem. Žal so kot kaže vse te ugotovitve šle mimo večine odbornikov, saj se v razpravi ni nihče lotil številnih problemov. Več je bilo razprave, predvsem povabljenih, o resoluciji o organizacijskih, ekonomskih in drugih ukrepih za rešitev nekaterih problemov v šolstvu. V resoluciji, ki jo je pripravil upravni organ občine, je navedeno, da je potrebno postopno ukiniti oddelke šol v Ratečah, Gozdu, Hrušici in Javorniškem rovtu, obe osnovni šoli na Jesenicah pa naj se istočasno združita v eno ustanovo. Učence iz Hrušice od vključno 3. razreda je potrebno s pričetkom šolskega leta 1968/69 prešolati na osnovno šolo Mojstrana.

Združiti je potrebno tudi strokovne knjižnice šol pri občinski knjižnici na Jesenicah, prav tako pa finančno ekonomsko poslovanje šol v finančno ekonomski center šol občine.

Na šolah morajo uresničiti določbe spremenjenega zakona o osnovni šoli, s pravilniki urediti nagrajevanje, delovno in učno obveznost, normative za tehnično osebo, odgovornost do delovnih dolžnosti ter se pripraviti na čim uspešnejši prehod na nov delovni čas. Resolucija tudi priporoča, da je potrebno izpopolnjevati materialne pogoje šolstva, zgraditi do leta 1970 osnovno šolo v Kranjski gori in povečati otroški vrtec »Julke Pibernik« na Jesenicah, pri čemer naj bi sodelovale vse delovne organizacije. Končno so v resoluciji navedene tudi nekatere družbene naloge šol.

Nekateri govorniki na seji, med katerimi je bil tudi naš zvezni poslanec v kulturno-prosvetnem zboru dr. Avguštin Lah, so bili mnenja, da se preveč usmerjamo le na organizacijska in finančna vprašanja, manj pa tudi na učno-vzgojno področje. Inž. Kunc, predsednik IO Temeljne izobraževalne skupnosti, je bil mnenja, da bi bilo nujno potrebno reševati problem investicij v šolstvu ter da bi občinska skupščina morala najti rešitev morda tudi v

obliki samoprispevka občanov. Mnenja je bil tudi, da resolucija ne govori o pedagoški plati in o tem, kaj bi pridobili s posameznimi ukrepi ter da naj bi o njej razpravljala še Temeljna izobraževalna skupnost. Dr. Lah je govoril o šoli in o tem, da je v našem šolskem sistemu še dosti neurejenih zadev. O resoluciji je bil mnenja, da je potrebno sistematično pretehtati ter da naj o njej razpravljajo šole in ostali, ker sam ukrep še ničesar ne rešuje. Dalj časa se je zadržal ob prosvetnem delavcu. Ravnatelj osnovnih šol žal postajajo ob širjenju nalog vse preveč administrativni delavci, ne pa tudi pedagoški svetovalci. Prosvetni delavci bi morali biti družbeni delavci in bolj seznanjeni z vsemi političnimi in gospodarskimi dogajanjem v občini. Ob koncu razprave so odborniki sprejeli poročilo in potrdili predlog resolucije.

V nadaljevanju seje so odborniki poslušali poročilo o gibanju gospodarstva v preteklem letu in možnostih razvoja v letošnjem letu ter poročilo o izvršenih komunalnih investicijah v preteklem letu in programu za letošnje leto. Odborniki so imeli nekaj pripomb, tako o nameri Mesarskega podjetja začeti z gradnjo klavnice na Jesenicah. Pri tem jim je bilo pojasnjeno, da je tak sodoben objekt s hladilnimi napravami glede na bližino meje nujen ter da je promet podjetja ob meji izredno ugoden. Predsednik konference SZDL Ludvik Kejžar je bil mnenja, da naj bo program komunalnih investicij tako sestavljen, da upošteva tudi želje občanov v posameznih krajih ter da naj bi pri delu več sodelovale tudi delovne organizacije. Predsednik skupščine občine France Zvan pa je to

misel še dopolnil s tem, da naj bi prihodnja leta izvedli med občani celo referendum o najnujnejših komunalnih investicijah. Pri tem je bilo tudi rečeno, da dve večji predvideni investiciji v letošnjem letu še nista potrjeni. To je razširitev ceste pri kinu Plavž na Jeesnicah, ker se castno podjetje ne strinja s sedanjim načrtom rekonstrukcije, ter most v Mojstrani, ker še ni rešeno, kje bo priključek na bodočo hitro cesto. Posebno veliko problemov v naši občini pa je s preskrbo vode, kar bi morali enako zavzeto reševati kot investicije v šolstvu.

Odborniki so potrdili tudi načela za sestavo letošnjega proračuna občine Jesenice, s katerimi so predvidene nekatere spremembe. Novost je med drugim tudi v tem, da naj bi poleg dveh že obstoječih skladov za kulturo in telesno kulturo ustanovili še dva: sklad za zadeve borcev in sklad za komunalne zadeve. Po dosedanjih predvidevanjih bo dohodek v občinskem proračunu v letošnjem letu za približno 2 milijona N din manjši od dohodka v preteklem letu. Zato je nujno potrebno prilagoditi celotno proračunsko potrošnjo stvarnim možnostim.

Ob zaključku seje so odborniki obeh zborov skupščine občine potrdili še nekatere razrešitve in imenovanja. Poleg razrešitve in imenovanja predstavnikov javnosti v nekaterih zavodih so imenovali tudi 80 občanov kot novih porotnikov občinskega sodišča na Jesenicah, dalje člane občinskega štaba za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami (za vodjo je bil imenovan dipl. inž. Štefan Nemec) ter člane UO, ki gospodari in razpolaga s skupnimi rezervami gospodarskih organizacij v občini.

T. L.

Vsak voznik motornega vozila naj postane član AMD

Avto moto društvo na Jesenicah, ki šteje nad 350 članov, je z nekajletno štednjo in kreditom Avto moto zveze zgradilo nove garaže, povečalo in izboljšalo servisne delavnice, uredilo nujno potrebno pisarno, oz. upravni prostor in uvedlo popoldansko dežurno službo. Danes ima AMD Jesenice že nad 200 m² zazidane površine. Novi prostori omogočajo društvu boljše delovanje in s tem nudenje bolj kvalitetnih in bolj številnih uslug.

S pridobljenimi novimi prostori bodo lahko nudili manjše in večje usluge večjemu številu voznikov motornih vozil. Zato bi bilo prav, da

bi se vključili v AMD Jesenice prav vsi vozniki motornih vozil z jeseniškega področja. Kdor postane član AMD si pridobi pravico koriščenja vseh uslug Avto moto društva in uslug, ki jih mudi Avto moto zveza svojim članom. Pridobi si pravico do mnogih olajšav pri potovanju po državi in po inozemstvu ter postane član najbolj množične organizacije na svetu.

Iz navedenih razlogov naj bi bilo članstvo v Avto moto društvu in s tem v Avto moto zvezi Jugoslavije v osebnem interesu vseh avtomobilistov in motociklistov v naši državi.
P. U.

Urejeno štipendiranje

Junija lanskega leta je prišel v veljavo republiški zakon o podeljevanju štipendij in posojil, glede na zahteve zakona pa so občina in delovne organizacije dolžne pripraviti še svoj pravilnik. O predlogu takega pravilnika so govorili tudi na zadnji seji UO sklada za izobraževanje strokovnih kadrov občine Jesenice. S pravilnikom je določeno, da lahko dobijo štipendijo ali posojilo tisti, ki nimajo dovolj materialnih sredstev, z boljšimi uspehi in to le na osnovi razpisa. Prav tako tudi določa, kdaj je potrebno štipendijo vrniti, koliko časa jo je potrebno odslužiti, kdaj se lahko podaljša in kdaj jo nekdo izgubi. Pravilnik tudi določa višino štipendije in drugo. Pri tem

so se tudi domenili, da bodo z marcem nekoliko dvignili štipendije študentom na višjih in visokih šolah.

Do konca junija lanskega leta je imela občina 64 štipendistov, od katerih jih je 18 prevzel Zavod za zaposlovanje Kranj, 30 pa Temeljna izobraževalna skupnost, od ostalih pa so še trije odpadli. Na novo so jih sprejeli 9, tako da ima občina trenutno 22 štipendistov na različnih srednjih, višjih in visokih šolah. Upravni odbor sklada za izobraževanje strokovnih kadrov občine Jesenice je v letu 1967 imel vsega 139.402 N din, od katerih je 103.125 N din porabil za štipendije. Višnja štipendija je bila od 180 do 270 N din.
T. L.

Taborniki osvojili pokal Slovenije

Taborniki iz Idrije so preteklo nedeljo organizirali tekmovanje v veleslalomu za pokal tabornikov Slovenije. Jeseniški odred Jeklarjev je tjakaj s posebnim avtobusom poslal 45 tekmovalcev. Konkurenca je bila precej močna. Fantje in dekleta so se potrudili, kolikor se je le dalo in se tako uvrstili:

TABORNIKI: 1. Marko Žmitek, 2. Štefan Stojan (oba Jesenice), 3. Andrej Možgar (Tržič).

TABORNICI: 1. Marija Ahačič (Tržič), 2. Janja Pogacnik, 3. Kati Černe (oba Jesenice).

ČEBELICE: 1. Jožica Srebrnjak, 2. Janika Rajhman

(obe Jesenice), 3. Bari Rozman (Idrija).

MEDVEDKI: 1. Miran Sluga, 2. Kostja Jerovšek, 3. Aleš Robič (vsi Jesenice).

Prav tako so jeseniški taborniki premočno zmagali v ekipni uvrstitvi. Sodelovali so taborniki iz desetih krajev in je ekipna uvrstitev do tretjega mesta takale:

1. Jesenice, 2. Radovljica, 3. Idrija.

Zadovoljni, ker so se dobro odrezali, so se odpeljali domov. Prihodnje leto bodo organizatorji republiškega taborniškega prvenstva Jeseničani in bomo videli taborniške tekme pri nas, verjetno v Črnem vrhu.

Jože Jekler

Mladi planinci v Krmi

Mladinski odsek Planinskega društva Javornik-Koroška Bela je v zimskih počitnicah organiziral s pomočjo članov upravnega odbora smučanje za mlade planince v Krmi.

Počitnice v Krmi se je udeležilo 34 članov mladinskega odseka. Med njimi je bilo 22 pionirjev. Prijavitelci so bili razdeljeni v dve skupini. Vsaka se je zadržala v Krmi štiri dni. Vreme prvi skupini ni bilo tako naklonjeno kot drugi, saj je prvi dan celo snežilo. Vsaka skupina se

je podala tudi na izlet v Zgornjo Krmo.

V vselem razpoloženju in ob dobri hrani v Kovinarskem domu ter prijetni smuki, je kar prehitro minil čas. Pripraviti je bilo treba nahrbtnike in se odpraviti domov.

Vsak udeleženec je prispeval za štiridnevno bivanje po 20 N din, ostale stroške pa je krilo Planinsko društvo Javornik - Koroška Bela.

Mladinski odsek

Po sklepu upravnega odbora železarne Jesenice, z dne 16. 6. 1967, se krajevni skupnosti Blejska Dobrava ugodni in odobri oddajo zemljišč v Lipcah, katera so last železarne Jesenice. V zvezi s tem daje KS naslednji

R A Z P I S

Krajevna skupnost Blejska Dobrava poziva vse zainteresente za zemljišča v Lipcah, da do 1. 3. 1968 sklenejo s krajevno skupnostjo začasno najemno pogodbo za leto 1968.

Zemljišče se bo oddajalo po naslednjih cenah: travniki 1 SD za m², njive 5 SD za m².

Vsi zainteresenti se lahko zgledajo v pisarni krajevne skupnosti Blejska Dobrava vsak dan od 10. do 12. ure dopoldan. Najemnino poravnate pri podpisu pogodbe. Ostale informacije dobite v pisarni skupnosti.

Krajevna skupnost
Blejska Dobrava

Špik — 2.472 m in Škrlatica — 2.738 m z Vršča

Velik alpinistični podvig

Od 31. 1. 1968 do 7. 2. 1968 se je odigralo v triglavski severni steni eno od največjih alpinističnih dejanj slovenske alpinistične zgodovine. Trije ljubljanski alpinisti Aleš Kunaver, Tone Sazonov in Stane Belak so preplezali v enem tednu direktno smer Centralnega stebra ali Čopov steber. S tem dejanjem smo se postavili Slovenci v isto vrsto z najboljšimi alpinisti na svetu, obenem pa smo pred nosom odnesli veliko zmago tudi vsem tistim tujim plezalcem, ki so se željno ozirali po tej lovoriki in ki bi jo v tej zimi tudi verjetno poželi. Je že tako, alpinizem gre v svojem razvoju naprej in svoj posebni čar in veljavo imajo v današnjem času le še težki zimski vzponi.

Prvo vprašanje, ki ga vsako radovedno zastavlja, je, kako da plezalci ne zmrznijo v steni, saj vendar morajo spati; teden dni se ne vzdrži brez spanja! Res je, v moderni lahki opremi alpinist lahko brez skrbi zaspi in ne bo zmrznil, niti zeblo ga ne bo. Večji problem je hrana, ki jo je treba za teden dni večjo količino. To vlečejo navadno v posebnem oprtniku ali platneni vreči za seboj na vrvi in sestoji navadno iz lahkih in visoko kaloričnih hranil. Nepogrešljiv je kuhalnik, ki pomeni življenje. Topel čaj je pol življenja na bivač prostoru.

Kako se je odvijal vzpon? Ta vzpon je spravljal na noge vso Slovenijo, kar vsekakor zasluži, saj se je odvijal v najtežjih vremenskih pogojih. Mnogo smo že brali o tem v dnevnem časopisu.

Trije alpinisti so vstopili sredi tedna v skalaško smer in razmeroma hitro napredovali do vstopa v Čopov steber ali v Centralni steber, kakor ga imenuje Joža Čop. Računali so, da bodo v štirih dneh izplezali, hrane pa so imeli za šest dni. Tretji dan zvečer se je vreme poslabšalo, pričelo je močno snežiti. Prisiljeni so bili na počasnejše napredovanje in na mnogo težje delo. V dolini so postali zaskrbljeni, še poseb-

no ker niso imeli oddajnika in ni bilo vesti od njih.

GRS Jesenice je dobila ukaz pripravljenosti in popolne samostojnosti v odločanju glede pričetka akcije. Glede na slabe izkušnje v preteklosti jeseniška GRS ni čakala, temveč takoj odšla v akcijo z močno ekipo svojih in mojstranških reševalcev s popolno opremo. Tudi Ljubljana je poslala ekipo desetih reševalcev na poizvedovanje brez reševalne opreme. V izredno težavnih okoliščinah so se prebijali reševalci v globokem snegu in slabem vremenu ves dan do Velega polja vse do Vodnikov kove koče. V časopisih smo brali, da je bil vodja akcije France Zupan z oddajnikom na Voglu. To zapiše seveda lahko le laik. Oddajniki in možje pri njih igrajo v reševalnih akcijah zelo veliko, toda podrejeno obveščevalno vlogo, akcijo pa vodijo vedno le pogumni možje na terenu, tisti, ki morajo ukrepati neposredno glede na situacijo na terenu.

Dva moža od jeseniške ekipe sta prespala od torka na sredo v lovski bajti na Velem polju, vsi ostali so šli 200 m višje v Vodnikov dom.

Cez noč od torka na sredo je obupno snežilo. Zjutraj je bilo vsega skupaj že čez 1,50 metra novega plazljivega snega. Reševalci so z obupom opazili, da so praktično blokirani, dokler se lavine ne sprožijo v Veljsko dolino. Sam Vodnikov dom ni v nevarnosti, ker ga brani skala nad njim; nekaj metrov levo in desno se že trgajo orjaški plazovi. Na južni strani doma je orjaški plaz že zoral površino, na zapadni strani pa je čakal.

Po dolini sta gazila skrajno počasi in težavno preostala reševalca, ki sta prespala noč v lovski bajti. Situacija je zahtevala pomoč. Sama ne bi zmogla strmine. Sest prostovoljcev (nekdo je menil: šest samomorilcev) se je odpravilo v navezi po strmini navzdol. Imeli so srečo, čeprav so morali prečkati do prsi globok sneg na zapadni

plazni strani, se jim ni odrt gal plaz. Iti so morali peš zaradi vzpona nazaj in zato, ker je gaz v ravni črti navzdol najmanj nevarna za sprožitev plazov. Ta kratka akcija je trajala od 9. do 12. ure. S preizkusom so dognali, da bi rabili tri dni, če bi gazili peš ali v krpljih do Doliča. Nekateri so bili proti temu, da bi se premaknili iz koče, starejši in bolj razgledani so zahtevali takojšnjo nadaljevanje poti proti Doliču, da bi vsaj pregazili, kar bi pač pregazili in da bi na Veljskem polju steptali pristajališče za helikopter, ki so ga po oddajniku stalno obljubljali. V Brnikih so stali trije helikopterji, toda zaradi slabega vremena se je dvignil le avstrijski, toda na Velo polje ni prispel.

Spet so bili potrebni prostovoljci. To pot so se javili skoraj vsi. Jeseničani so odšli skupno z Mojstrančani na smučeh naprej, ostali so gazili proti Doliču s krplji, nekateri pa so steptali 25 m x 25 m pristajališče za helikopter in naredili na sredi velik križ iz sena. Vreme se je popravilo, megla se je razirgale, razpoloženje se je popravilo.

Ekipa, ki je prodirala proti Doliču, je imela težave s plazovi. Orjaški slapovi bele smrti so se prašili prek skal z obeh strani, z mišelske in triglavske, enkrat pred reševalci, drugič za njimi. Pod veliko (zadnjo) strmino so se ustavili. Tu se plaz še ni sprožil, zato bi bilo brez smisla, če bi ga izzivali. Vrnili so se na Velo polje.

Tedaj so se pojavile na obzorju v smeri na Morbenico (Plemenice) tri točke. Oglasili so se. Od spodaj se jim je odzval klic iz tridesetih grl. Štirje reševalci na smučeh in krpljih so takoj planili nazaj v smučino proti Doliču. One zgoraj so usmerjali po grebenu, ki je bil najbolj varen, navzdol. V eni uri so se sešli.

Da naj da izjavo v mikrofon, je nekdo zaustavil Belaka, ki se je kar privajal po snegu navzdol. Z zelo soč-

nimi, folklornimi, tudi tujimi izrazi mu je pojasnil, da je predvsem zelo lačen. Kruh, salama, čokolada. Vse je izginilo kot bi vrgel ribam v morje. Bili so pri močeh, so izredno odporni in trenirani fantje, toda že ves dan niso imeli kaj jesti. Zato jim je bila pomoč reševalcev dobrodošla, kajti brez hrane bi se težko prebili v dolino v

tem globokem snegu. Po dolgih dnevih samote jim je dobro dela družba, obilica hrane in topla soba v Vodnikovem domu. Akcija je bila torej opravljena. Vsi Slovenci in vsi alpinisti smo ponosni na njihov uspeh, ki je nekakšna prelomnica v naši alpinistični zgodovini in jim k temu priskrbeno čestitamo. -il

Prvenstveni zimski vzpon v severni steni Debele peči (2607m)

Mojstranška alpinista Zvonke Kofler in Janko Ažman sta z novim plezalnim podvigom zopet dokazala, da so diti v vrh slovenskih alpinistov.

V skrajno slabih snežnih razmerah sta, dne 1. februarja 1968 v 14. urah preplezala Jesih—Potočnikovo smer v severni steni Debele peči. Stena je visoka 600 m, smer je ocenjena s IV., mestoma s V. tež. stopnjo. Prva sta jo preplezala znana slovenska alpinista Pavla Jesih in dr. Miha Potočnik, 16. julija 1928.

Alpinista sta odšla na pot polnoči iz Mojstrane, potem ko se je Ažman vrnil iz službe. Po dveh urah hoje sta prispela do Kovinarske koče v Krmi. Od tod je pristop do podnožja stene terjal cele štiri ure naporene hoje po globokem pršiču, ki se je mestoma udiral do pasu. Ob 7. uri zjutraj, ko se je pričelo daniti, sta plezalca vstopila v steno, ki pa jima je nudila skrajno neugodno snežne razmere. Poledenele skale je pokrivala debela plast pršiča. Za vsak stop in oprimek je bilo treba očistiti sneg do skale. Težko je z besedo prikazati človeku zimsko podobo stene, če jo le-ta še ni okusil. S skrajnimi naporoma sta v poledeneli skali premagovala detajle, katere sta ocenila s VI. tež. stopnjo.

Kratek zimski dan je bil kmalu pri kraju, noč je prekrila steno. Mlada plezalca pa nista odnehala. Prvi v navezi je prižgal čelno svetilko in nadaljeval s plezanjem, med tem ko je drugi nadaljeval v temi. Končno sta ob 23. uri dosegla vrh.

Toda tu še ni bilo končane. Na vrhu ju je sprejel leden veter, ki je nosil oblake pršiča. Sestopanje v noči ni bilo možno. Treba je bilo urediti bivač. Bila sta brez opreme, ki je potrebna za prenočevanje v zasneženih gorah. S seboj sta imela le nekaj rezervne obleke in tanko bivač-vrečo.

Po dolgi mrzli noči, sta se že ob prvem svitu pripravila za sestop. Razgibala sta od mraza otrple ude, potem pa ugotovila, da so čevlji popolnoma zmrznili. Počakati sta morala, da ju je obsijalo sonce in jima za silo omehčalo čevlje.

Ob 10. uri dopoldne sta zapustila vrh in se začela spuščati v dolino. Sestopala sta

po grapi desno od Debele peči. Grapo prekinja več skalnih pragov, prek katerih sta se morala spuščati po vrvi. Celih šest ur sta potrebovala za sestop v dolino Krme. Od tu pa ju je čakala še dolga pot v Mojstrano, kamor sta prispela ob šestih zvečer.

Drugo jutro se je Kofler udeležil v Begunjah smučarskega tekmovanja lesnih in gozdnih delavcev in zasedel odlično 2. mesto. S tem vzponom sta alpinista proslavila 75-letnico obstoja slovenske planinske organizacije in 40-letnico dela gornikov v Mojstrani.

Ob tem uspehu jima vsi planinci iz Dovjega in Mojstrane iskreno čestitamo.

M. K.

Sekcija PD Dovje - Mojstrana na osnovni šoli

Na pobudo ravnatelja šole Branka Brica so na osnovni šoli v Mojstrani 15. januarja ustanovili sekcijo Planinskega društva. V sekcijo je vključenih 45 članov, ki še obiskujejo osnovno šolo.

Namen sekcije je, da se z mladimi posebej ukvarja na področju planinstva. Prirejajo bodo predavanja, filmske predstave s planinsko tematiko in izlete. S tem hočejo mladim pokazati lepote gora doma in na tujem in med njimi razvijati tovarštvo, medsebojno pomoč, skromnost in podobno. Planinsko društvo Dovje — Mojstrana je določilo za mentorja Janeza Brojana in Miha Kersnika, obljubilo pa je moralno in materialno pomoč pri delu sekcije. Imajo svoj upravni odbor, ki mu predseduje Petra Guzelj.

Sprejeli so tudi program dela sekcije, ki vsebuje pridobivanje novih članov, predavanja in izlete.

Del programa so že izvedli. S predavanjem znanega alpinista iz Mojstrane tov. Mlekuža o švicarskih in francoskih Alpah, ki je bilo ilustrirano z barvnimi diapozitivi, so bili mladi zelo zadovoljni. Seznanili so jih tudi že z zgodovino planinstva v domačem kraju.

M. K.

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO
17. in 18. februarja italijanski barvni CS film BALADA O REVOLVERASU, ob 17. in 19. uri

19. februarja šp. ital. barv. CS film MASCEVANJE V FUERTE CEDROSU, ob 17. in 19. uri

20. in 21. februarja zap. nemški film VRATA S SEDMIMI KLJUČAVNICAMI, ob 17. in 19. uri

22. februarja ameriški barv. CS film KRALJICA KOLORADA, ob 17. in 19. uri

23. februarja ameriški film SKRIVNOST ZAKLETE PASTI, ob 17. in 19. uri

24. februarja ameriški barv. CS film HOMBRE, ob 17. in 19. uri

Kino PLAVŽ
17. in 18. februarja zap. nemški film VRATA S SEDMIMI KLJUČAVNICAMI, ob 18. in 20. uri

19. in 20. februarja italijanski barvni CS film BALADA O REVOLVERASU, ob 18. in 20. uri

21. februarja ameriški barv. CS film KRALJICA KOLORADA, ob 18. in 20. uri

22. in 23. februarja jugoslovanski film DIVJE SENCE, ob 18. in 20. uri

24. februarja franc. nem. ital. barvni CS film RIFFIFI V PANAMI, ob 18. in 20. uri

Kino DOVJE
17. februarja jugoslovanski film SREČNI UMREJO DVA KRAT.

Gledališče

V nedeljo, 18. 2. ob 19.30: C. Golar VDOVA ROŠLINKA — veseloigra z glasbo, petjem in plesom — IZVEN.

Vse ljubitelje gledališča vljudno opozarjamo na nedeljsko večerno predstavo veseloigre VDOVA ROŠLINKA. Vstopnice si zagotovite z rezervacijo na telefon 82-200.

Vse cenjene abonente vljudno prosimo, da vse nepravilnosti in neskladnosti z abonentskimi vstopnicami nemudoma sporočijo upravi gledališča ali vsaj javijo pri gledališki blagajni. Dogajajo se namreč na abonentskih predstavah razne zamenjave s sedeži, za katere se vsem prizadetim najvljudneje opročamo, vendar jih ne moremo odpraviti, če niso javljene.

Obenem sporočamo vsem cenjenim abonentom, da si z abonentsko vstopnico lahko ogledajo tudi predstavo IZVEN, če ne utegnejo na dan svojega abonmaja, vendar v takem primeru ne velja sedež abonentske vstopnice, temveč sedež, ki ga določi bodisi pisмено na abonentsko vstopnico ali z izdajo dodatne vstopnice blagajničarka. Zato je nujno, da se abonent v takem primeru javi pri blagajni.

18. februarja italijanski barvni CS film ROMUL IN REM.

22. februarja italijanski barvni CS film BALADA O REVOLVERASU.

24. februarja jugoslovanski film DIVJE SENCE.

Kino KRANJSKA GORA
17. februarja ameriški barv. CS film UPOR APAČEV.

18. februarja jugoslovanski film DIVJE SENCE.

22. februarja nemški film VRATA S SEDMIMI KLJUČAVNICAMI.

23. in 24. februarja italijanski barvni CS film BALADA O REVOLVERASU.

Kino ŽIROVNICA
18. februarja ameriški barv. CS film UPOR APAČEV.

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru valjarne Bela se iskreno zahvaljujem za denarno darilo, ki mi je v času služenja vojaškega roka zelo dobrodošlo. Delovnim tovarišem kolektiva valjarne Bela — bluming valjarne želim še mnogo delovnih uspehov.

Darko Celarec

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru Javornika I se iskreno zahvaljujem za denarno podporo, ki mi je zelo dobrodošla v času mojega bolovanja. Še enkrat prav lepa hvala.

Franc Tomazin
adj.ustaža

ZAHVALA

Kolektivu jeklo livarne se iskreno zahvaljujem za lepa darila in prijeten večer, ki so mi ga pripravili ob moji upokojitvi. Svojim sodelavcem želim še veliko delovnih uspehov.

Franc Ahec

ZAHVALA

Ob nenadni in težki izgubi drage mame

MARIJE RAVNIK

se iskreno zahvaljujemo dr. Ivanki Debenjak za vso skrb in lajšanje bolečin pokojnici, kakor tudi strežnemu osebu internega oddelka. Zahvaljujemo se tov. Genici Arh in Cvetki Čop za ganljive poslovilne besede, SZDL, Komunalno obrtnemu podjetju Jesenice, sodelavcem lučilnice HVŽ, sostanovalcem bloka 9 in vsem sorodnikom in znancem za vence in ostalo pomoč. Iskrena hvala za vsestransko pomoč tov. Mici Iskra, Groharjevi in Baševi, kakor tudi pevcem in voznikom osebnih avtomobilov in vsem, ki so jo spremili na zadnji poti.

Zalujoča hči Mara, sin Franci in Leon z družinami in ostalo sorodstvo.

Telesna kultura

Janšev memorial

V nedeljo je bilo v Mojstrani tekmovanje za memorial Jožeta Janše. V odsotnosti najboljših tekačev — olimpijcev so nastopili vsi najboljši. Tekmovanje je potekalo v lepem in sončnem vremenu, kar je privabilo mnogo gledalcev, predvsem mladih.

Starejši mladinci so startali na progi, dolgi 10 km. Startalo je 26 tekmovalcev. Tudi tokrat je zmagal Gorjan Kalan, vendar z minimalno prednostjo pred Slovnikom iz Ihana.

REZULTATI MLADINCEV:
1. Filip Kalan, Gorje, 38.15,2, 2. Bogdan Slovnik, Ihan, 38.20,3, 3. Franci Zupan, Gorje, 39.28,6, 4. Vinko Lotrič, Triglav, 39.57,5, 5. Maks Jelenc, Triglav, 40.09,0, 6. Drago Pintar, Jesenice, 40.12,0, 7. Janez Mohorič,

Triglav, 40.22,4, 8. Štefan Gorenjšek, Fužinar, 41.39,0, 9. Dragan Boškovski, Bled, 41.51,4, 10. Drago Rozman, Triglav, 42.27,7.

Člani so startali na progi, dolgi 20 km. Veliko presenečenje je pripravil Kobilica iz Gorij, ki je premagal Kranjčana Seljaka. Nastopilo je 17 tekmovalcev.

REZULTATI ČLANOV:
1. Pavel Kobilica, Gorje, 1.13.46,6, 2. Roman Seljak, Triglav, 1.13.54,4, 3. Franc Ambrožič, JLA, 1.14.02,1, 4. Milan Dretnik, Fužinar, 1.15.15,3, 5. Egon Krpač, Fužinar, 1.16.39,3, 6. Janez Krišelj, Triglav, 1.19.14,5, 7. Janez Sitar, Triglav, 1.21.34,5, 8. Franci Lakota, Jesenice, 1.24.34,0, 9. Slavko Premož, Dol, 1.25.52,1, 10. Franc Naglič, Triglav, 1.28.38,0.

M. Krznarič

Klubske prvenstvo

Sankaški klub SD Jesenice priredi v nedeljo 18. 2. 1968. ob 8. uri klubske prvenstvo pri Savskih jamah. Tekmovanje bo na polumetni sankaški progi, ki jo je članom kluba uspelo pripraviti za to tekmovanje kljub 40 cm novozapadlega mokrega snega. Posebno zaslugo za to imajo tehnični vodja kluba Julij Ulčar s skupino mladincev, kakor tudi šef proge Drago Dokl in Janez Smolej, ki jim ni bilo škoda ne časa, ne truda, da so progo ponovno usposobili za tekmovanje. Tekmovalci bodo nastopili v disciplini enosedov, kjer bodo opravili po štiri teke in v disciplini dvosedov, kjer sta na programu dva teka.

Borba za naslov klubskih

prvakov se bo pri članih odvijala med Julijem Ulčarjem in Maksom Klinarjem, pri članicah med Kapusovo in Demšarjevo, pri mladincih pa med republiškim prvakom Jožetom Divjakom in Brancetom Čarmanom. V disciplini dvosedov je pri članih brez konkurence dvojica Ulčar J. — Klinar M., pri mladincih pa bosta posegli v borbo za prvo mesto dvojici Čarman B. — Rihtar F. in Divjak J. — Štefelin B.

To tekmovanje bo tudi zadnja priprava članov in članic kluba za X. republiško prvenstvo dne 25. 2. 1968. Pri Savskih jamah.

J. J.

Hokejske novice

Kranjska gora : Medveščak 4:5 (0:2, 0:2, 4:1)

Zaradi odsotnosti naših najboljših hokejistov, ki nas uspešno zastopajo na olimpijadi, je ledeni stadion pod Mežakljo brez večjih tekmovanj. Da bi se Kranjska gora čim bolj pripravila za finalni del tekmovanja za jugoslovanski pokal, je v soboto vabila na prijateljsko srečanje na Jesenice ekipo Medveščaka.

Kranjskogorci so po prejšnjih dobrih igrah v tem srečanju razočarali maloštevilne gledalce. V prvih dveh tretjinah srečanja so bili gostje boljši in so dosegli tudi veliko prednost. Kranjskogorci so zaigrali dobro samo v zadnji tretjini, ko jim je uspelo doseči štiri gole. Pri gostih se je odlikoval vratar Sinanovič, ki je v soboto branil v izvrstni formi.

Športne brzojavke

Tekmovalna skupnost Gorenjske za košarko je predlagala, da bi osnovali Inter ligo, v kateri bi nastopila moštva Jesenic, Triglava, Kroja, Radentheina, ASKÖ iz Villacha in Libertas iz Udina. Ostala moštva pa bodo pričela tekmovanja v zimski gorenjski ligi v začetku marca.

***

Pet najboljših mladincev KK Jesenice je izbrano v gorenjsko mladinsko reprezentanco, ki bo nastopila proti mladinski ekipi Olimpije, na predtekmi Olimpija : Slavija.

***

Organizacijski komite Pokala Vitanc je še vedno v velikih težavah zaradi finančnih sredstev. Dotacije so premajhne, denarja pa še vedno ni dovolj za organizacijo tako pomembnega tekmovanja.

POSTENI NAJDIRTELJ

V nedeljo, 21. 2. sem med 9. in 10. uro dopoldan na poti v Javorniški rovt izgubil denarnico z dokumenti in denarjem. Izgubljeno denarnico je našel sodelavec Jože Klinar, vratar v stavbi kadrovske službe in mi jo tudi vrnil. Za poštenost se mu lepo zahvaljujem, ostalim pa naj bo vzgled poštenosti. inž. Jaka Šranc

ZAHVALA

Podpisani Esad Mahmutović se zahvaljujem za denarno pomoč, ki sem jo prejel od izvršnega odbora sindikata Železarne Jesenice ter mi je bila zelo dobrodošla.

Esad Mahmutović

ZAHVALA

Izvršnemu odboru sindikalne organizacije Železarne se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je bila med boleznijo zelo dobrodošla.

Mirko Brunec
varnostna služba

ZAHVALA

Izvršnemu odboru sindikalne organizacije Železarne se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč, ki sem jo prejel ob moji bolezni.

Ivan Krajzelj
varnostna služba

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru VEN Jesenice se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč, katero sem dobil v času mojega bolovanja.

Ivan Vidic
VEN Javornik

V obratu družbene
prehrane dobite
vsak dan sveže krofe

Razglasitev rezultatov medobratnih tekmovanj

V soboto, dne 10. 2. 1968 je bila v veliki dvorani Delavskega doma na Jesenicah zaključna slovesnost medobratnih športnih iger. Te slovesnosti so se poleg številnih športnikov udeležili tudi direktor inž. Matevž Hafner, tehnični direktor Bogomil Homovec in predsednik izvršnega odbora sindikalne organizacije Železarne Srečko Mlinarič.

Po otvoritvi je predsednik komisije za športno rekreacijo inž. Dušan Prešeren podal kratek pregled dela v letu 1967. Predsednik komisije je v svojem poročilu ugotovil, da je bilo sodelovanje

članov kolektiva v športni rekreaciji zadovoljivo. V vsem letu se je v 12 športnih panogah udeležilo tekmovanj okoli 1900 sodelavcev. Vsak od njih je poprečno nastopil dvakrat. Vsega skupaj pa je

nastopilo 249 ekip. Zelo uspešno so bile organizirane tudi rekreacijske ure v namiznem tenisu (360 nastopov), v gimnastiki (420 nastopov) in v kegljanju na asfaltu (2650 nastopov). Pokazalo se je, kot je dejal predsednik komisije, da ta oblika rekreacije zelo pozitivno vpliva na psihične in fizične kvalitete delavcev. Zato bi v bodoče morali to obliko rekreacije izpopolniti in razširiti tudi na druga področja. Prednost te oblike dela je predvsem v tem, da delavcem omogoča dnevno aktivnost. Prav to pa je največja pomanjkljivost v tekmovalnih oblikah rekreacije, kjer večina nastopi samo v najbolj priljubljeni športni panogi. Taka aktivnost pa je preveč enkratna, da bi lahko govorili o pozitivnih rezultatih sedanjih oblik športne rekreacije.

Komisija za športno rekreacijo bo morala v bodoče svojo dejavnost preusmeriti v tiste oblike, s katerimi bo najlažje in najhitreje približala športno rekreacijo širokemu krogu delavcev in jih tako navajala na zdrave aktivnosti v prostem času.

Inž. Matevž Hafner je po končani razglasitvi s svojim govorom potrdil ugotovitve predsednika komisije in med drugim tudi dejal, da se vsak človek po rednem delu mora sprostiti na ustrezen način, kar pač zavisi od značaja delovnih nalog na delovnem mestu. Omenil je tudi, da je športna zmaga na takih tekmovanjih, kot jih organiziramo, samo drugotnega pomena, primarno pa je sodelovanje. S to ugotovitvijo pa je direktor tudi potrdil načelo o neposrednem pozitivnem vplivu rekreacije na

početju človeka nasploh, kot na delovne rezultate.

Na razglasitvi je bilo podeljenih 114 nagrad za posameznike in ekipe ter 14 nagrad za najboljše referente.

REZULTATI:

Zimski del tekmovanja:

1. upravne službe 578 točk, 2. HVŽ 508, 3. VEN 478, 4. strojne delavnice 425, 5. RTA 357,5.

Letni del tekmovanja:

1. strojne delavnice 215 točk, 2. strojno vzdrževanje 191, 3. RTA 185, 4. HVŽ 177, 5. elektro-toplotna energija 174 točk.

SKUPNI VRSTNI RED: 1. upravne službe 751,5 točk, 2. HVŽ 635, 3. strojne delavnice 640, 4. VEN 633,5, 5. RTA 542,5 točk.

Skupno je sodelovalo 31 delovnih enot.

J.

Kurirski smuk

V nedeljo, 11. 2. 1968, je priredil KO ZZB NOV Javornik — Koroška Bela tradicionalni X. kurirski smuk, tokrat kot veleslalom, na Pristavi v Javorniškem rovtu. Približno 1 km dolga proga s čez 150 m višinske razlike in 14 vrstci je bila lepo pripravljena. Razpoloženje je dvigalo tudi lepo vreme, ki je po svoje pripomoglo k odlični izvedbi ter res množične prireditve. Prijavilo se je okrog 250 tekmovalcev, nastopilo je 174 tekmovalcev, skozi cilj je prispelo 171 tekmovalcev. Take prireditve so pravo ljudsko slavlje, udeležijo se jih vsi od kraja, tekmovalci in netekmovalci, mladi in stari. Tu se srečajo generacije tekmovalcev, tu se pojavljajo mladi talenti. Borbe na lepi in lahki progi so bile res na športni višini. Lep napredek kažejo predvsem najmlajši.

REZULTATI

CLANI ZB in ZROP: 1. Jože Kunšič, ZB Plavž, 1.01,3, 2. Janez Pirc, ZROP Javornik, 1.03,4, 3. Gašperin Franc, ZB Plavž, 1.04,6, 4. Rafael Caf, ZROP Jesenice, 1.06,2, 5. Ožbi Vister, ZB Plavž, 1.07,4.

CLANI: 1. Lovro Markež, Jesenice, 0.58,1, 2. Mirko Klinar, JLA, 0.58,7, 3. Boris Pesjak, Jesenice, 0.58,9, 4. Ciril Cop, Jesenice, 0.59,5, 5. Franc Leskošek, Jesenice, 0.59,5.

MLADINCI: 1. Cene Štraus, Jesenice, 1.00,2, 2. Tomaž Bernik, Kranjska gora, 1.01,7, 3.

Vito Šmid Radovljica, 1.02,7, 4. Tone Albrecht, Kranjska gora, 1.03,9, 5. Tomaž Ramuš, Jesenice, 1.04,7.

PIONIRJI: 1. Sašo Jekler, Jesenice, 21,6, 2. Marjan Vovk, Jesenice, 22,6, 3. Grega Sodja, Blejska Dobrava, 23,3, 4. Jani Saksida, Jesenice, 23,6, 5. Uroš Ogrin, Jesenice, 23,6.

CLANICE: 1. Olga Vilman, Jesenice, 1.08,2, 2. Milica Smolej, Jesenice, 1.16,6, 3. Tilka Cerkovnik, Javornik, 1.39,2.

MLADINKE: 1. Draga Kleindienst, Jesenice, 1.05,7, 2. Franja Žerjav, Kranjska gora, 1.10,0, 3. Jelka Pečar, Kranjska gora, 1.12,3, 4. Tatjana Smolej, Jesenice, 1.15,4.

PIONIRKE: 1. Boža Fon, Bled, 25,0, 2.—3. Mira Vovk, Bled, 26,7, 2.—3. Slavka Kerec, Jesenice, 26,7, 4. Alenka Cankar, Blejska Dobrava, 28,7.

EKIPNO CLANI: 1. Jesenice (Markež, Klinar, Pesjak) 2.55,7; MLADINCI: 1. Jesenice (Štraus, Ramuš, Hafner) 3.10,2, PIONIRJI: 1. Jesenice (Jekler, Vovk, Saksida) 1.07,8, PIONIRKE: 1. Prežihov Vranc (Kerec, Ramuš, Klinar) 1.44,2, EKIPNO ZB: 1. ZB PLAVŽ (Gašperin, Vister, Smolej) 3.20,4.

Opozoriti je treba tudi na izredne terene v vsej okolici Javorniškega rovtu, ki kličejo po ureditvi za tujski promet.

-il

Republiško prvenstvo v kegljanju na asfaltu

V soboto in nedeljo se je pričelo tekmovanje v kegljanju na asfaltu za republiško prvenstvo. Na Jesenicah sta se v prvem kolu srečali ekipi Rudarja iz Trbovelj in Lokomotiva iz Maribora. Obe ekipi po lanskim rezultatih ne sodita med boljše moštra, vendar sta na Jesenicah dosegli dobre rezultate. Prvi dan so Trboveljčani podrli 6716 kegljev in dosegli dober povpreček 839,5 keglja, Mariborčani pa 6512 kegljev, povpreček 814. Najboljši med posamezniki je bil Trboveljčan Tanzelj, ki je dosegel svoj

osebni rekord z 929 podrtimi keglji.

REZULTATI

Sobota: Rudar (Trbovlje) 6716, Lokomotiva (Maribor) 6512. Najboljši posamezniki: Rudar: Tanzelj 929, Jereb 900, Konče 860; Lokomotiva: Mandelj 849, Fundek 843, Novak 812.

Nedelja: Rudar (Trbovlje) 6708 (povprečje 838,5), Lokomotiva (Maribor) 6502 (povprečje 812,5). Posamezniki: Rudar: Jereb 883, Planko 856, Sadar 850; Lokomotiva: Mandelj 851, Novak 827, Fundek 831.

Tudi letos za »svinjsko glavo«

Lanskoletna pustna prireditev na snegu, tekmovanje za trofejo »svinjska glava« na Španovem vrhu je po mnenju številnih sodelujočih dobro uspela. Celo več! Pokazalo se je, da bi prireditev lahko postala tradicionalna. Prav zato so se organizatorji letos dosti prej začeli pripravljati.

Zabavno smučarska prireditev tekmovanje za trofejo »svinjska glava«, bo na pustno nedeljo, 25. februarja ob 11. uri dopoldne na Španovem vrhu s ciljem pred domom v Črnem vrhu. Medtem, ko je bilo lani vse bolj spontano, pa je letos pogoj, da imajo vsi nastopajoči pustne maske. Posebna komisija bo izmed vseh izbrala deset najboljših mask in jih nagradila z vrednimi nagradami. Ko smo že pri nagradah, potem je potrebno povedati še to, da bodo vsi nastopajoči dobili majhna spominska darila, najboljši v tekmovalnem smislu za trofejo »svinjska glava« — izrezljano iz lesa ter pravo pečeno svinjsko glavo. Zmagovalec letos za razliko od lani ne bo tisti, ki bo najhitreje prevozil progo in izvršil vse naloge, tekmovanje bo organizirano tako, da bo prav vsak lahko najboljši.

Pravico nastopa imajo vsi člani sindikata občine Jesenice, moški nad 25 let starosti, ženske nad 20 let starosti. Da bo pripravljeno vse potrebno, se morajo vsi sodelujoči pravočasno prijaviti — do četrтка, 22. februarja do 12. ure v pisarni Športnega društva Jesenice — lahko tudi po telefonu. Poleg samega tekmovanja bo na programu še marsikaj drugega zabavnega, kar je tudi osnovni namen prireditve. Vendar, to naj ostane še tajnost. Povejmo naj le to, da organizatorji pripravljajo obenem tudi tekmovanje za največjo in najboljšo laž. Taka tekmovanja so v svetu pogostejša, pri

nas pa redka, če ne sploh prva. Sodeluje lahko vsak občan. Napisano besedilo laži (iz naše problematike) je treba v zaprti kuverti skupno z naslovom poslati do sobote, 24. februarja na naslov: Športno društvo Jesenice —

za »svinjsko glavo« z označbo: za laž. Najboljše tri bodo objavljene ob priliki prireditve in seveda tudi primerne nagrajene.

Vsekakor se obeta prijetna zabavna prireditev, ki bo pritegnila številne obiskovalce od blizu in daleč. Verjetno je prav, da prireditev postane zares tradicionalna in kot taka v vsakoletnem turističnem koledarju.

L. T.

Lanskoletni zmagovalec v tekmovanju za »svinjsko glavo«